

Seesamtie-formaatin soveltaminen kansainvälisissä tv-ohjelmaversioissa

Esimerkkeinä Bangladesh ja Kosovo

Kaisa-Leena Koskenkorva

Opinnäytetyö
Marraskuu 2013
Elokuvan- ja television koulutusohjelma
Tuottaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Elokuvan- ja television koulutusohjelma
Tuottaminen

Kaisa-Leena Koskenkorva
Seesamtien formaatin soveltaminen kansainvälisissä tv-ohjelmaversioissa
Esimerkkeinä Bangladesh ja Kosovo

Opinnäytetyö 66 sivua, joista liitteitä 16 sivua
Marraskuu 2013

Opinnäytetyöni tarkoitus oli tutkia opetuksellisen lastenohjelman Seesamtien (Sesame Street) formaatin soveltamista ohjelman kansainvälisissä versioissa. Käytin esimerkkinä ohjelman yhdysvaltalaisista alkuperäisversiota ja vertailin sitä Bangladeshin (Sisimpur) ja Kosovon (Ruga Sesam/Ulica Sezam) Seesamtieversioiden tuotantoihin. Työssäni kerrotaan ensin Sesame Workshopin historiasta ja Seesamtien formaatista. Tämän jälkeen käsitellään kahta tutkimusta, jotka käsittelevät tuloksia, joita ohjelman katselun hyödyistä on tehty kehityksessä ja kriisialueilla. Pääasiallinen tavoitteeni oli tutkia näiden kahden kansainvälisen version tuotantoja, tavoitteita ja tuloksia. Pyrin ottamaan selvää, minkälaisia tuloksia ohjelman katselulla on todettu olevan lasten asenteisiin ja oppimistuloksiin.

Tutkimuksestani käy ilmi, että molempien ohjelman katselulla on positiivisia vaikutuksia lasten asenteisiin ja kognitiivisten asioiden, kuten kirjainten ja numeroiden osaamistasoon. Tulokset ovat merkittäviä, mutta marginaalisia. Lisäksi tämä kuvaileva tutkimus selvittää yksityiskohtaisesti Sesame Workshop tuotantoyhtiön historian ja kehityksen sekä Seesamtie- ohjelman jaksorakenteen ja formaatin erikoisuudet.

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree programme
Production

Kaisa Koskenkorva

The application of Sesame Street format in international versions of the tv program. Bangladesh and Kosovo as examples.

Bachelor's thesis 66 pages, appendices 16 pages

November 2013

The purpose of this thesis was to study format of educational children's television program, Sesame Street. Main goal was to find out how format is applied in international version in Bangladesh and in Kosovo. Original version of U.S Sesame Street was used as an example when compared it to the international versions aired in Bangladesh (Sisimpur) and Kosovo (Ruga Sesam/Ulica Sezam). Thesis starts with history of Sesam Workshop production company and explains the format of Sesame Street. Followed by results from two studies that have been made about benefits watching the show in developing countries and in countries with crisis. I also had purpose to find out how these two international versions were produced and what were the goals and results in the production process. I found out what kind of positive effects watching Sesame Street brings to children's learning and attitude.

Thesis shows that both international versions had positive effects in children's attitudes and cognitive skills like letters and numbers. The findings are significant but marginal. In addition, this descriptive study also clarifies the history and development of Sesame Workshop as well as episode structure and specialities on Sesame Street format.

Key words: sesame street, seesamtie, opetuksellinen lastenhojelma

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	SEESAMTIE	9
2.1	Synty ja historia	9
2.2	Seesamtien kehittäminen ideasta toteutukseen	13
2.3	Sesame Workshop tuotantomalli	15
2.4	Rahoitus ja varainhankinta.....	16
3	OPEN SESAME JA YHDYSVALTOJEN VERSIO.....	18
3.1	Konsepti ja jaksorakenne	18
3.2	Muppetit.....	24
4	BANGLASDESH- Sisimpur	28
4.1	Kehittyvä kehitysmaa - perustietoa Bangladeshista	28
4.2	Tuotannon käynnistäminen.....	29
4.3	Tutkimuksen tekeminen.....	33
4.4	Tutkimuksen tulokset.....	35
4.5	Huomioita tuotannosta.....	41
5	KOSOVO- Rruga Sesam/ Ulica Sezam	46
5.1	Kriisien runtelema Kosovo- perustietoa	46
5.2	Tuotannon käynnistäminen.....	47
5.3	Huomioita tuotannosta.....	48
5.4	Tutkimuksen tulokset.....	52
6	LÄHTEET	67
7	KUVALÄHTEET.....	71
8	LIITTEET	72

1 JOHDANTO

Sain idean opinnäytetyöni aiheeseen Doe Mayerin terveyselokuva-alueella, jonka hän piti Tampereen ammattikorkeakoulussa vuonna 2011. Mayer näytti luennolla dokumentin ”The World According to Sesame Street”, joka teki minuun suuren vaikutuksen. Dokumentti kertoo Seesamtien kansainvälisten versioiden kehitys- ja tuotantoprosesseista. Esimerkkinä dokumentissa käytettiin Kosovoa ja Bangladeshia, sekä lisäksi Etelä-Afrikan versiota Seesamtiestä. Ennen kyseistä dokumenttia en tiennyt lähes mitään kyseisestä ohjelmaformaattista. Toki olin kuullut Keksimonsterista, Kermitistä ja siitä, että ohjelma opettaa kirjaimia ja numeroita. Minulla ei kuitenkaan ollut mitään tietoa ohjelman laajemmista tavoitteista ja sen monipuolisesta opetussuunnitelmasta. Lisäksi ajattelin Seesamtien olevan vain yhdysvaltalainen ohjelma, eikä minulla ollut tietoa sen kansainvälisistä versioista.

Dokumentti, Seesamtie ja koko aihe unohtui sittemmin lähes kahdeksi vuodeksi, kunnes tuli aika miettiä aihetta opinnäytetyölle. Pohdin asiaa kauan, enkä millään tuntunut keksivän hyvää aihetta. Pyrin alusta asti siihen, että aihe olisi sellainen, joka minua todella kiinnostaisi, jotta jaksaisin keskittyä kirjoittamiseen ja keskittyä koko prosessiin tarpeeksi kauan. Aloin käydä läpi koko opiskeluaikani muistiinpanoja ja ryhdyin miettimään mitkä aiheet olivat kiinnostaneet minua eniten näiden neljän vuoden aikana. Kaikkien vihkojen ja monisteiden keskeltä mielenkiintoisimpana asiana ja tuotantona esiin nousi Seesamtie-dokumentti, josta halusin ottaa enemmän selvää.

Elokuva- ja media-alan lisäksi minulla on vahva henkilökohtainen kiinnostus kehitysyhteistyöhön ja työhön lasten parissa. Valitsemani aihe käsittelee näitä kolmea osa-aluetta ja Seesamtien formaatti sitoo tämän kolmikokon selkeästi yhteen. Pyrin hyödyntämään opinnäytetyössä keräämiäni tietoja tulevaisuudessa työskennellessäni tv- ja elokuvatuotannoissa, joissa toivon pääseväni toimimaan juuri lapsille suunnattujen ohjelmien ja elokuvien parissa. Uskon, että pystyn soveltamaan tuotannoista keräämiäni tietoja työelämässä Suomessa sekä erityisesti siinä tapauksessa, että saan tavoittelemani kansainvälisen harjoittelijan paikan Sesame Workshop tuotantoyhtiössä.

Opinnäytetyöni pääasiallinen tavoite on tutkia Seesamtien formaatin soveltamista ohjelman kansainvälisissä versioissa. Käytän esimerkkinä Seesamtietä ja sen kahta kansainvälistä versiota. Pyrin puolueettomasti arvioimaan Seesamtien yhteydessä tehtyjä tutkimustuloksia, joita ohjelman katselusta on saatu kehityksmaissa ja kriisialueilla. Pohdin myös yleisesti opetuksellisten lastenohjelmien tuotantoa ja siihen liittyviä haasteita.

Olen valinnut tutkimukseni kohteeksi kaksi Seesamtien kansainvälistä versiota, *Sisimpurin* (Bangladesh) ja *Rruga Sesamin/Ulica Sezamin* (Kosovo) ja käyttänyt vertailukohteena sarjan Yhdysvaltalaista alkuperäisversiota sekä Open Sesame- formaattia. Tutkimuksia löytyi useita, mutta valitsin esimerkeiksi työhöni juuri Kosovo ja Bangladeshin versiot, sillä koin näiden tutkimusten olevan laadukkaita ja suhteellisen monipuolisia. Päätökseeni vaikutti myös käytännön syyt, eli nämä kaksi tutkimusta oli helposti saatavilla ilmaiseksi ja ne oli toteutettu vuosina 2008 ja 2009, jolloin ne voidaan luokitella uusiksi tutkimuksiksi. Olen pyrkinyt havainnoimaan ohjelman versioista tehtyjä tutkimuksia objektiivisesti, sekä etsimään kritiikkiä, jota ohjelmasta mahdollisesti on esitetty. Opinnäytetyössäni olen kartoittanut Bangladeshin ja Kosovon Seesamtieversioiden kehitystä, tavoitteita ja tuloksia. Lisäksi pyrin tuomaan ilmi oman näkökantani ja mielihiteeni sekä Seesamtie-ohjelman tuotantometodeihin että näihin kahteen kansainväliiseen versioon.

Työssäni kerron aluksi tuotantoyhtiö Sesame Workshopin ja Seesamtie-ohjelman synnystä ja historiasta. Tämän jälkeen tutustutaan ohjelman rahoitusmalliin sekä erikoisuuksiin, kuten Muppetteihin. Formaatin sisältöä selkeytän kuvaamalla ohjelman alkuperäisversion rakennetta ja sarjan opetussuunnitelmaan kuuluvia aiheita, sekä kerron tarkasti jaksorakenteen.

Luvussa neljä käsitellään Bangladeshin Seesamtieversiota Sisimpuria. Mitkä olivat tekijöiden tavat ja tavoitteet tuotannossa, sekä minkälaisia tuloksia ohjelma saavutti kolmen vuoden aikana? Pääasiallisena lähteenä on käytetty vuonna tutkimusta ”*Sisimpur’s Reach and Educational Impact: Evidence from a natural Longitudinal Survey of a Sesame Street Project in Bangladesh*” (2009.) Tutkimuksen on tilannut ja rahoittanut Sesame Workshop, mikä on otettu huomioon tuloksia arvioitaessa. Tutkimustuloksissa perehdyn erityisesti kirjallisten taitojen osaamisen kehitykseen, sillä Bangladeshissa esimerkiksi luku- ja kirjoitustaito on enemminkin poikkeus kuin sääntö varsinkin tyttöjen

kohdalla. Tutkimuksen tulosten arvioinnin lisäksi olen pohtinut Sisimpurin tuotantoa oman tuotannollisen osaamiseni näkökulmasta.

Luvussa viisi perehdytään Kosovon versioon Seesamtiestä. Rruga Sesam/Ulica Sezam ohjelman nimi on kaksiosainen, sillä samaa ohjelmaa esitetään sekä serbiksi että albaniksi. Pääasiallisena lähteenä olen käyttänyt tutkimusta ”*Assesment of Educational Impact of Rruga Sesam and Ulica Sezam in Kosovo*” (2008.) Myös tämä tutkimus on Sesame Workshopin rahoittama ja tilaama, joka on otettu huomioon tuloksia arvioidessa. Kerron luvussa Kosovon version tuotannosta, tavoitteista ja niihin pääsystä sekä erikoisuuksista, joita ohjelman formaattiin tehtiin Kosovon poliittisen tilanteen vuoksi.

Kosovon version tutkimustulosten arvioinnissa keskityn erityisesti sosiopoliittisiin aiheisiin, joita Rruga Sesam/Ulica Sezam- sarjan opetussuunnitelmaan kuuluu. Kosovon versiossa juuri sosiaalisiin ongelmiin vaikuttaminen on merkittävimmissä osassa ja tekijät pyrkivät keskittymään niiden helpottamiseen suunnitellessaan ohjelman runkoa.

Opinnäytetyöni kohderyhmä on erityisesti lastenohjelmien tuottajat ja muut tekijät kuten käsikirjoittajat, sekä media-alaa opiskelevat. Uskon, että työni havainnoista hyötyvät myös lasten esiopetuksessa työskentelevät henkilöt ja alle kouluikäisten lasten vanhemmat, sillä työni antaa uusia näkökulmia siihen, kuinka televisionkatselu vaikuttaa lapseen.

Käsittelen opinnäytetyössäni myös sitä, kuinka ainutlaatuinen lastenohjelmaformaatti Seesamtie on ja miten se vaikuttaa positiivisesti miljoonien lasten asenteisiin ja toimintatapoihin käytännön elämässä ja auttaa vanhempia keskustelemaan aroistakin aiheista lasten kanssa. Jo vuonna 1996 tehdystä tutkimuksesta kävi ilmi, että 95 % esikouluikäisistä yhdysvaltalaislapsista katselee ohjelmaa ennen kuin he täyttävät kolme vuotta. Yli kymmenen vuotta myöhemmin, vuonna 2009, ohjelmaa esitettiin 140 maassa ja sillä oli yli 120 miljoona katsojaa ympäri maailman. Ohjelma juhli 40-vuotista taivaltaan vuonna 2009 ja oli siihen mennessä voittanut 8 Grammy-palkintoa ja 153 Emmy-palkintoa, eli enemmän kuin yksikään toinen lastenohjelma. Vuoden 2013 syyskuussa ohjelma aloitti tuotantokauden 44 ja jaksoja on tehty 4352 kappaletta. Mainitut luvut auttavat lukijaa ymmärtämään Seesamtie-ohjelman laajuuden ja merkityksen tiedonvälittäjänä sekä Yhdysvalloissa että muualla maailmassa.

Mainittujen kahden tutkimuksen lisäksi olen käyttänyt lähteinä neljää Sesame Workshopista ja Seesamtiestä kertovaa kirjaa. *Sesame Street: A Celebration- 40 years of life on the Street*, (Gikow L. 2009), *Street Gang- The Complete History of Sesame Street* (Davis M. 2008), *Sesame Street Unpaved* (Borgenicht D. 1998) *"G" is for Growing: Thirty Years of Research on Children and Sesame Street* (Fisch S; Truglio R. 2001) sekä lukuisia internetlähteitä.

2 SEESAMTIE

Tässä luvussa perehdytään Sesame Street tv-ohjelman syntyyn ja siihen, miksi ohjelman tekijät kokivat tärkeäksi lähteä tekemään ja tuottamaan kyseistä opetuksellista lastenohjelmaa. Lisäksi kappaleessa tutustutaan tuotantoyhtiö Sesame Workshopin historiaan. Käytän työssäni Sesame Street ohjelmasta suomenkielistä nimeä *Seesamtie*. Ohjelmassa esiintyvistä ”Muppets”- käsinukkehahmoista käytän nimeä *Muppetit*.

Ensimmäinen Seesamtien jakso esitettiin Yhdysvalloissa 10 marraskuuta 1969.

2.1 Synty ja historia

Sesame Workshop tuotantoyhtiö sai alkunsa vuonna 1968 New Yorkissa Yhdysvalloissa. Vuoteen 2000 asti yhtiö oli nimeltään Children’s television workshop (CTW), kunnes vaihtoi nimensä Sesame Workshopiksi korostaakseen olevansa lastenohjelma Seesamtien (*Sesame Street*) luoja. (Muppetcentral, www-sivut, 5.6.2000.)

Yhtiön perusti televisiotuottaja Joan Ganz Cooney yhdessä Lloyd Morrisettin kanssa. Cooney oli jo opiskeluajoistaan lähtien kiinnostunut televisiosta opetuksen välineenä ja vuodesta 1962 tuottanut talkshow-ohjelmia, sekä dokumentteja opetukselliselle tv-kanavalle WNDT:lle. (Davis 2008, 18-21.) Talvella 1966 Cooney järjesti aviomiehensä kanssa illalliskutsut, joissa oli vieraana myös Lloyd Morriset, Carnegie Corporationin varapresidentti, joka oli uransa aikana myöntänyt miljoonia dollareita tukia köyhien lasten koulutusta tukeville hankkeille. Kutsuilla käydyssä keskustelussa oli mukana Cooneyn ja Morrisetin lisäksi Cooneyn esimies Lewis Freeman, jota myöhemmin alettiin kutsua ”Seesamtien isoisäksi.” (Davis 2008, 12-16.)

Kuva 1. Seesamtien luoja Joan Ganz Cooney kahden Muppetin kanssa vuonna 2008 Seesamtien hyväntekeväisyysgaalassa New Yorkissa.

Pian kutsujen jälkeen nämä kolme tapasivat suunnitellakseen aivan uudenlaista lastenohjelmaa. Heidän tavoitteensa oli alusta asti luoda ohjelma alle kouluikäisille lapsille, jossa huumorin avulla käsiteltäisiin opetuksellisia asioita. Aluksi sarjan opetussuunnitelma keskittyi kognitiiviseen sisältöön, kuten kirjoitus- ja lukutaitoon, sekä numeroihin ja laskemiseen. Myöhemmin sisältöä laajennettiin luonnontieteisiin, käytöstapoihin, itsetuntoon ja suvaitsevaisuuteen sekä 2000-luvulla myös kierrätyksen ja terveellisten elämäntapojen opetukseen. (Educational goals of Sesame Street, Wikipedia, 16.9.2013.)

Tekijät pyrkivät keskittymään erityisesti vähävaraisista perheistä tuleviin lapsiin, joilla ei ole yhtenäistä mahdollisuutta esiopetukseen parempiosaisten lasten kanssa. Lapset, joihin he aluksi kiinnittivät erityistä huomiota, olivat ns. inner-city lapsia. (Gikow 2009; Educational goals... Wikipedia, 16.9.2013.)

Yhdysvalloissa inner-cityksi kutsutaan aluetta, joka erottaa kaupungin keskustan esi-kaupunkialueesta. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi Bronx New Yorkissa ja South Cent-

ral Los Angelesissa. (Urban Dictionary, [www-sivut](http://www.urbandictionary.com/define.php?term=inner-city), 8.4.2007.) Inner-cityä käytetään usein kiertoilmauksena alueelle, jossa asuvat perheet ovat vähätuloisempia. Inner-cityjen asukkaat ovat useimmiten etnisiä vähemmistöjä ja heillä on suhteellisen pienet tulot, joten siksi lapsilla on huonommat mahdollisuudet juuri esimerkiksi laadukkaaseen esiopetukseen. (Frey W. 2008, 50-54)

Ymmärrettävästi tuottajat kuitenkin toivoivat Seesamtien menestyvän mahdollisimman laajasti, joten haastetta toi se, miten tehdä ohjelmasta erityisen houkutteleva köyhille lapsille ja ottaa yhtäläisesti huomioon eri yhteiskuntaluokat. (Gikow 2009, 154-155). 1970-luku oli Yhdysvalloissa myrskyisää aikaa ja esimerkiksi eri sosiaaliluokkien ja rotujen tasa-arvoisuudesta oli paljon keskustelua. (kclibrary, [www-sivut](http://www.kclibrary.org), 1999).

Saattaakin olla, että yksi sarjan menestystekijöistä on onnistuminen siinä, että kohde-ryhmänä pidettiin kaikkia alle kouluikäisiä lapsia ja silti erityishuomio sisällössä kohdennettiin vähävaraisiin lapsiin. Ennen Seesamtietä inner-city lapsiin ei oltu kiinnitetty erityistä huomiota televisiossa, vaikka heitä oli monissa kaupungissa jopa enemmistö verrattaessa normaalituloisten perheiden lapsiin. Inner-city alueilla asui pääasiallisesti etnisiin vähemmistöihin kuuluvia perheitä, kuten esimerkiksi espanjalaisia ja afroamerikkalaisia. (Frey W. 2008, 50-54).

Lasten oppimisen tutkiminen yleistyi kunnolla vasta 1960-luvulla, eikä sitä oltu edes ajateltu vastaavanlaisella laajuudella aikaisemmin. Kun asiaa sitten alettiin tutkia, tuloksista kävi nopeasti ilmi, että lapset, joilla oli mahdollisuus esiopetukseen ennen varsinaista koulun alkua saavuttivat parempia arvosanoja ja tuloksia opiskeluissaan. 1960-luvulla koko kehityspsykologian ajattelutapa oli murroksessa ja lasten oppimiseen alettiin kiinnittää enemmän huomiota. (Educational goals... Wikipedia, 16.9.2013.)

Seesamtien suunnittelu alkoi Joan Ganz Cooneyn tekemällä laajalla tutkimuksella, jossa hän perehtyi lasten kehitykseen, koulutukseen ja mediakasvatukseen sekä lasten televisionkatselutottumuksiin (Davis 2008, 65). Mielenkiintoista on, että taustoitustutkimus tv-sarjaa varten toteutettiin yli 40 vuotta sitten, eli mielestäni huomattavasti edellä aikaansa. Se, että lastenohjelmalle luotiin tarkka opetussuunnitelma perustuen kohde-ryhmälle tehtyihin tutkimuksiin oli ennennäkemätöntä ja mielestäni yksi tekijä siihen, että Seesamtie on saavuttanut tavoitteensa niin menestyksekkäästi.

Samaan aikaan televisiosta tuli myös monia muita lapsille suunnattuja animaatioita ja sarjoja (Looney Tunes, Tom & Jerry, Lassie yms.), mutta mikään niistä ei Seesamtietä lukuun ottamatta erityisesti pyrkinyt opetuksellisuuteen (Most popular... www-sivut).

Cooneyn ”*Television for Preschool Education*”-tutkimusta käytettiin apuna ohjelman suunnittelussa ja tekijöiden pohtiessa sitä, miten televisiota voisi parhaiten hyödyntää lasten opettamisessa. Cooney halusi alusta asti pyrkiä siihen, että myös isommat sisarukset ja vanhemmat innostuisivat sarjasta ja voisivat itsekin oppia sen avulla uusia asioita ja arvoja. (Hymowitz K. 1995).

Tutkimukset loivat vahvan arvopohjan myös käytännön tuotantosuunnittelulle, joka oli erilaista kuin mitä tuohon aikaan oli totuttu. Uusia innovaatioita Seesamtien tekijöiltä olivat lasten oppimisen tutkiminen ennen ohjelman käsikirjoittamista, lapsille näytettävät testijaksot ja niihin muutosten tekeminen lasten kommenttien perusteella sekä se, että Seesamtien tapahtumapaikaksi valittiin lapsille arkinen ja tuttu ympäristö, katu. On siis helppoa huomata, että Seesamtien täysin uudenlainen konsepti ja ajattelumalli olivat jopa vallankumouksellisia. (Lesser & Schneider 2001, 25–38.)

Ensimmäinen julkisin varoin rahoitettu esikouluohjelma otettiin Yhdysvalloissa käyttöön vuonna 1965, mutta opetuksesta pääsi tuohon aikaan hyötymään vain 10 % esikouluikäisistä lapsista. Suuren kysynnän vuoksi monet osavaltiot alkoivat luoda omia esiopetusohjelmia, mutta ne yleistyivät vasta 1980-luvulla. (Head Start Program, Wikipedia, 8.11.2013.)

Olettaakseni mm. näiden seikkojen takia aika oli kypsä Seesamtien kaltaiselle ohjelmaformaatile. Nykypäivänä länsimaisilla lapsilla on hyvät mahdollisuudet saada laadukasta esiopetusta, joka useissa maissa on turvattu jopa lailla. Tilanne on kuitenkin täysin päinvastainen monissa Aasian, Afrikan ja Etelä-Amerikan maissa, joissa erityisesti tyttöjen on vaikea päästä kouluun. Tällä hetkellä maailman lapsista 67 miljoonaa jää ilman koulutusta. Tämän vuoksi Seesamtien kansainväliset versiot pyrkivät osaltaan vaikuttamaan positiivisesti lasten opetukseen köyhissä valtioissa, kehitysmaissa ja kriisialueilla. (UNICEF, www-sivut, 22.5.2012.)

2.2 Seesamtien kehittäminen ideasta toteutukseen

Tuotantotiimi kehitteli Seesamtien konseptia puolitoista vuotta. Cooney halusi tiimensä parhaat ammattilaiset ja palkkasi mm. professori Gerald S. Lesserin Harvardin yliopistosta ohjamaan seminaareja, joissa valmisteltiin ohjelman koulutukselliset tavoitteet ja metodit sekä mihin kouluun valmistaviin asioihin jaksoissa erityisesti keskityttäisiin (Davis 2008, 139-141.) Seminaarin osanottajat olivat tv-tuottajia, sekä lasten oppimisen ja kehityksen tutkijoita. Tuottajan näkökulmasta on mielenkiintoista pohtia, kuinka tarkan opetussuunnitelman tekeminen vaikutti sisällöntuotantoon. Kävi kuitenkin ilmi, että opetussuunnitelman laatimisesta oli suoranaista hyötyä ideoinnissa. Kun tekijät olivat esimerkiksi päättäneet, että ohjelmassa tulisi käsitellä sekä negatiivisia että positiivisia tunteita, tekijät loivat Oscar the Crouch Muppetin asian käsittelyä varten. Muppetteihin perehdytään tarkemmin luvussa 3. (Borgenicht 1998, 16-17; Lesser & Schneider, 25-38.)

Cooneyn tekemän (lasten oppimista koskevan) tutkimuksen tuloksista vakuuttuneina Carnegie Corporation lahjoitti hänelle miljoona dollaria tuotantoyhtiö CTW:n perustamiseen, jonka avulla Seesamtielle koottiin työryhmä.

(Educational goals...Wikipedia, 16.9.2013)

Lisäksi Lloyd Morriset, joka oli nyt vastuussa varainhankinnasta, hankki lisätukea Seesamtien tuotantoon kolmelta eri taholta. USA Federal Government (Yhdysvaltojen liittovaltojen hallitus), Corporation For Public Broadcasting ja Ford Foundation lahjoittivat yhteensä kahdeksan miljoonan dollarin verran. Tekijät halusivat Seesamtien olevan riippumaton mainostuloista ja kaupallisuudesta ja pyrkivät siksi tuottamaan ohjelman sponsorivaroin. (Davis 2008, 8.)

Tuotannollisesta näkökulmasta hyvä ennakkosuunnittelu on aina äärimmäisen tärkeää. Seesamtietä valmistellessa tekijät kävivät läpi yli 1000 tutkimusta lasten oppimiseen liittyen. Heti ohjelman ensimmäisen tuotantokauden aikana Seesamtie tutki lasten keskittymistasoa jaksojen aikana ja vaikutusta katsojien oppimiseen. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun lasten televisionkatselua tutkittiin tieteellisesti. (Fisch, Truglio, 2001, 11.)

Tulosten perusteella jaksorakenteita muutettiin tarvittavaan suuntaan. Tutkimuksissa todettiin esimerkiksi, että lasten oppiminen esimerkiksi kirjaimista, numeroista ja sosiaalisista taidoista kehittyi erittäin hyvin toiston avulla ja niinpä tätä tapaa alettiin lisätä jaksoihin toistamalla esimerkiksi lauluja ja loruja useaan kertaan. Heti ensimmäisen tuotantokauden jälkeen tutkijat alkoivat tehdä lapsille käytännön testejä, joissa vertailtiin Seesamtietä vakituisesti katsoneiden lasten osaamista sellaisten lasten osaamistasoon, jotka eivät olleet katsoneet ohjelmaa. (Gikow 2009, 157-163.)

Samantyyillisillä tavoilla ohjelman hyötyjä ja haittoja testataan nykyisinkin erityisesti ohjelman kansainvälisten versioiden kohdalla. Kansainvälisten versioiden tavoitteista ja ohjelman tuloksista lisää luvuissa neljä ja viisi.

Vuosikymmenten kuluessa ohjelma on kehittynyt ajankuvan mukaan ja siitä on tarvittaessa niin poistettu kuin lisättykin asioita. Jaksoihin on lisätty toistoa esimerkiksi laulujen kohdalla, jotta lapset oppisivat laulamaan niiden mukana. Lisäksi mukaan on tullut enemmän animaatio-osuuksia ja inserttejä, joissa on mukana ajankohtaisia julkisuuden henkilöitä. Esimerkiksi ”Word of the day”-osuudessa kirjainta esittelee Muppetin kanssa aina julkisuuden henkilö kuten näyttelijä tai laulaja. Mukana on ollut niin Alicia Keys, David Beckham kuin esimerkiksi Michelle Obama. Nykyään jaksot saattavat myös loppua kesken ”jatkuu ensi jaksossa”-tyyliin, kun aikaisemmin yksi jakso oli oma yksilöllinen kokonaisuus. Aikaisemmin Seesamtien jaksoissa käytettiin pohjarakennetta, jossa on mukana monia irrallisia pikkutarinoita eli ns. Magazine-pohjaa. Tutkimusten perusteella kuitenkin havaittiin lasten pystyvän seuraamaan pidempääkin tarinaa, vaikka se välillä katkeaisikin insertin vuoksi. Tämän vuoksi vuonna 1990 jaksorakennetta muutettiin niin, joissakin jaksoissa käsitellään vain yhtä teemaa ja pidempää teeman mukaisista tarinallista juonta.

Vuonna 1999 Seesamtie täytti 30 vuotta ja sen katsojaluvut olivat alhaisemmat kuin koskaan. Kaksiviikkoisen workshopin aikana tekijät tutkivat Seesamtietä kriittisesti ja huomasivat, että vuosikymmenten aikana esimerkiksi lasten televisionkatselutottumukset olivat kehittyneet ja muuttuneet. Seesamtien kohderyhmä oli aikaisemmin ollut 4 – 5-vuotiaat lapset, mutta uusien tutkimusten valossa kohderyhmän alaikää laskettiin kolmeen vuoteen. Kohderyhmän iän muuttumisen myötä myös ohjelman opetussuunnitelmaa tuli muuttaa. Ohjelmaan lisättiin esimerkiksi osuus ”*Elmo’s world*” (Elmon maailma), jonka toivottiin viihdyttävän nuorempia katsojia. (Goodman T. www-sivut, 4.2.2002.)

Kun Seesamtie sitten juhli 40-vuospäiväänsä vuonna 2009, ohjelman katsojaluvut olivat nousseet seuraavasti: 3-vuotiaat katsojat 41 %, 4-vuotiaat 4 % ja 5-vuotiaat 21%. (Format of Sesame Street, Wikipedia, 23.9.2013).

On tärkeää huomata, että tekijät pystyivät tarkastelemaan omaa työtään kriittisesti ja muuttamaan sitä enemmän ajan kuvan mukaiseksi saavuttaakseen paremman lopputuloksen ja nostaakseen pudonneet katsojaluvut takaisin ylemmäs. Tuottajana tämä on minusta kullanarvoinen huomio ja tulisi pitää mielessä jokaista pitkäkestoista sarjaa tehtäessä. Yksi Seesamtien peruskonseptin erikoisuus on lisäksi se, että jaksoissa kiertävät aiheet kerrataan aina kolmen vuoden välein. Tällä aikasyklillä Seesamtie on jo saanut uudet katsojat ja samoja aiheita voidaan alkaa käydä toistamiseen läpi. Sarja pyrkii elämään ja muuttamaan yhteiskunnan muutosten ja lasten kehityksen mukana. Uutta tuotantokautta tehdessään tekijät lisäävät tuoreita aiheita ja poistavat sellaisia, joilla ei ole enää merkitystä nykylasten elämässä.

2.3 Sesame Workshop tuotantomalli

Testien tuloksista ja Seesamtien ensimmäisestä tuotantokaudesta saatujen kommenttien perusteella lopputuloksena syntyi ”CTW Model” eli tuotantomalli, joka toimi yleisenä ohjeena opetuksellisten lastenohjelmien tuotannoissa. Malli ohjeisti käsikirjoittajia, tuottajia ja ohjaajia niin ennakkosuunnittelussa, tulosten asettamisessa ja arvioinnissa kuin itse käytännön toteutuksessakin. (Gikow 2009, 154-155).

Nykyään CTW Model on nimeltään ”Sesame Workshop Model” ja sen kaavaa on huomattavasti yksinkertaistettu alkuperäiseen verrattuna. CTW Model keskittyi erityisesti testaamiseen tuotannon eri vaiheissa. Ennen jokaista jaksoa, sen tekemisen aikana ja valmistumisen jälkeen jaksot testattiin lapsikatselijoiden avulla. Nykyinen Sesame Workshop Model on koko suunnitteluprosessiin liittyvä syklimäinen malli. Sekä alkuperäinen CTW Model että nykyisin käytössä oleva Sesame Workshop Model löytyvät liitteistä numeroilla yksi ja kaksi.

Koska Seesamtiestä tehdään paikallisia versioita useissa eri maissa ja tekijäryhmät ovat hyvin kansainvälisiä, Sesame Workshop suunnittelumallia on loogista käyttää tuotannon pohjana ja lähteä toteuttamaan kansainvälisiä yhteistyötuotantoja sen avulla. (Sesame Workshop, Our research model, videolinkki).

Itselleni tuottajana nousee kysymyksiä siitä, kuinka näin tarkat suunnitelmat ja opetusselliset tavoitteet rajoittivat tekijöiden luovuutta esimerkiksi käsikirjoitusvaiheessa. Opettaminen ajatellaan monesti vakavana asiana, jolla ei sovi leikkiä, joten Seesamtien pääidea huumorin keinoilla opettamisesta oli täysin uudenlainen idea. Tuottajilla on varmasti ollut pohtimista siinä, kuinka jaksojen materiaalista saadaan samalla uskottavaa ja vakavasti otettavaa opetusmateriaalia sekä viihdyttävää ja kiinnostavaa pienille lapsille. Ohjelman luomiseen positiivisesti vaikutti varmasti suurilta osin se, että tekijätiimin luovat jäsenet työskentelivät tasavertaisina tutkijoiden kanssa kehittäessään opetussuunnitelmaa. Vaikka erityisesti käsikirjoittajat olivat aluksi epäileväisiä siitä onnistuisivatko he vaativassa tehtävässään Viimeistään Muppettien mukaantulo sai heidät uskomaan Seesamtien ideaan. (Davis 2008, 1-10.)

2.4 Rahoitus ja varainhankinta

Sesame Workshop on alusta asti ollut voittoa tavoittelematon yhtiö, joka aloitti toimintansa lahjoitusvaroin. Ensimmäiset kahdeksan miljoona dollaria tutkimuksia ja tuotantoa varten lahjoittivat US federal government, the Arthur Vining Davis Foundations, the Corporation for Public Broadcasting, and the Ford Foundation (Davis, 2008, 105-110). Ohjelman suosio kasvoi räjähdysmäisesti parin ensimmäisen tuotantokauden aikana ja tuottajat alkoivat miettiä uusia, vaihtoehtoisia tulonlähteitä sarjalle. Yhdeksi merkittävimmistä varainhankintakeinoista nousi nopeasti ohjelmaan liittyvien tuotteiden, kuten lelujen, kirjojen ja vaatteiden lisensoiminen.

Nykyään Seesamtien Muppet- hahmojen avulla myydään lähes mitä tahansa. Muppet-asuja, lauta- ja tietokonepelejä, dvd:tä, musiikkia, lastenkirjoja, keittokirjoja, leluja, pehmoleluja, käsinukkeja, vaatteita ja asusteita lapsille ja aikuisille, sisustusesineitä, figuureja, askartelutarvikkeita, juhlakoristeita teemoittain, pottia, kelloja, reppuja ja puhelinkuoria. Esimerkiksi vuonna 2004 68 % tuotantoyhtiön budjetista tuli juuri näiden tuotteiden lisenssien kautta. Vuositasolla Seesamtien tulot em. tuotteiden myynnin avulla ovat n. 15-17 miljoonaa dollaria. Esimerkkinä mainittakoon, että jo vuonna 2001 Seesamtie-aiheisia kirjoja oli yli 600. Lisäksi osa Sesame Workshopin varoista tulee Seesamtien formaatin myymisestä ulkomaille, jotka toteuttavat sarjasta omia kansainvälisiä versioitaan. Varoja tulee myös ohjelmassa käytetyn musiikin ja itse jaksojen myymisestä iTunesissa ja muissa vastaavissa palveluissa.

Ensimmäiset kymmenen vuotta eivät olleet Childrens Television Workshopille (myöh. Sesame Workshop) helppoja. Yhtiöllä oli jatkuvia ongelmia Federal Governmentilta saatavien lahjoitusten suhteen, ja vuonna 1978 CTW päättikin hankkia yhä enemmän varoja tuote- ja formaattilisenssien kautta. Vuonna 1981 valtio lopetti Seesamtien rahallisen tukemisen kokonaan. Tämän päätöksen jälkeen CTW alkoi aktiivisesti lisätä Muppet-aiheisten tuotteiden tekemistä ja myymistä Muppettien luoja Jim Hensonin suostumuksella. Yhtiöllä oli tuotteiden kanssa selkeä linja. Niiden tuli olla kehitystä tukevia, edullisia eikä niitä saanut mainostaa Seesamtien mainostauoilla tai ohjelman aikana. Jim Henson suostui kaupallistamaan Muppetit sillä ehdolla, että tulot käytettäisiin kokonaisuudessaan CTW:n tuotantoihin ja tutkimushankkeisiin. Muppet- tuotteista saatavat tulot jaetaan nykyään Sesame Workshopin ja Jim Hensonin säätiön kesken. (Sesame Workshop Funding Sources, Wikipedia, 22.10.2013.)

Nykyään Sesame Workshopilla on useita kymmeniä firmoja, säätiöitä ja yhtiöitä jotka tukevat sen toimintaa. Suurimpia tukijoita ovat mm. USAID, United Healthcare, The U.S Department of education, Harbro ja Toys”R”us Children’s Fund. (Sesame Workshop, Partners, www-sivut.)

 <p>Elmo Face Glass Ornament</p> <p>Now \$7.99 Was \$9.99</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>Abby Cadabby 12 Inch Plush</p> <p>Now \$23.80 Was \$28.00</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>Abby Headband & Wand</p> <p>\$9.99</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>Elmo 14 Inch Floppy Plush</p> <p>Now \$21.24 Was \$24.99</p> <p>BUY IT!</p>
 <p>Sesame Street 1st Birthday Pocket Dessert Plate</p> <p>\$5.00</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>Sesame Street 2.5" Elmo Gift Ornament</p> <p>Now \$5.59 Was \$6.99</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>Sesame Street: Old School 1969-1974, Vol. 1 DVD</p> <p>Now \$35.99 Was \$39.99</p> <p>BUY IT!</p>	 <p>CLASSICS VOLUME 01</p> <p>THE FIRST SESAME STREET. Season 1, Episode 1</p> <p>\$1.99</p> <p>BUY IT!</p>

Kuva 2. Myydyimpiä tuotteita Seesamtien verkkokaupassa.

3 OPEN SESAME JA YHDYSVALTOJEN VERSIO

Tässä luvussa käsittelen Open Sesame formaattia sekä Yhdysvaltojen Seesamtie versioita, joka on ohjelman ensimmäinen ja alkuperäinen versio. Pohdin aiheita, joita ohjelmassa käsitellään ja sitä miksi niitä on tai ei ole tarpeellista käsitellä.

3.1 Konsepti ja jaksorakenne

Open Sesame on Seesamtien formaatti, jossa ei ole kytköksiä tiettyyn kulttuuriin tai maahan, vaan sitä on mahdollista näyttää ympäri maailman. Näin ollen sellaisillakin mailla, joilla ei ole varaa tai halua tehdä Seesamteistä omaa maakohtaista versiota, on mahdollisuus esittää ohjelmaa joko englanniksi tai dubattuna omalle kielelleen.

Esimerkiksi juuri Suomessa on esitetty Seesamtietä Open Sesame versiona vuosina 1997-2000 YLE TV2-kanavalla. Kaiken kaikkiaan TV2 osti oikeudet 104 jaksoon. Suomen Seesamtieversio oli yhdistelmä Open Sesame-formaattia ja omaa käsikirjoitusta (esimerkiksi studio-osuudet.) Sarjan käsikirjoittajia olivat mm. Eppu Nuotio, Marko Kilpi ja Jukka Itkonen. Suomen versioita varten teetettiin Yhdysvalloissa myös oma Muppet, Alfa. Yhdysvalloista kävi Suomessa kouluttamassa nukkenäyttelijöitä ja käsikirjoittajia joka kertoo siitä, miten tarkkaa jonkin formaatin ostaminen ja käyttäminen on. Ohjelman tuottaja Marita Porrassalmi kertoo myös, että tuotantotiimi teki koko ajan tiivistä yhteistyötä Childrens Television Workshopin tuottajan John Higgsin kanssa. Ohjelman esittäminen lopetettiin vuonna 2000, koska YLE halusi keskittyä enemmän kotimaisten lastenohjelmien tuotantoon ja formaatin oikeudet olivat erittäin kalliit. Suomen Seesamtie sai kuitenkin paljon positiivista palautetta ja kiitosta esimerkiksi dubbauksista ja onnistuneesta studioilmeestä. (Porrassalmi, sähköposti, 22.11.2013.) Ohjelman menestyksestä kertoo myös se, että Suomessa ohjelman Open Sesame versiota on esitetty kauemmin kuin missään muussa maassa. (Katso taulukko 1.)

Open Sesame versiota, jonka tapahtumat tai henkilöt eivät edusta mitään tiettyä kulttuuria voidaan yhtä hyvin esittää niin Euroopassa kuin Aasiassakin. Kulttuurisidonnaiset maakohtaiset versiot ovat siis eri asia kuin tämä avoin versio, ja ne suunnitellaan aina tarkasti keskittyen tiettyihin ongelmiin lasten elämässä joita kohdemaassa on havaittu. (Gikow 2009, 252-253, 260-261)

Tuottamisen näkökulmasta näen Open Sesame konseptin haastavana ja mielenkiintoisena, koska jaksojen rakenne tulee suunnitella niin, että se on universaali ja ymmärrettävissä kaikkialla maailmassa samalla tavoin. Kun tarkastellaan lähemmin vuosia, joina Open Sesame formaattia on esitetty eri maissa huomataan, että niiden esittäminen loppui suurilta osin jo 1970-luvulla. Open Sesame version sijaan ohjelmasta tehdään suoraan maakohtaisia versioita. Taulukosta huomataan myös, että Suomi on viimeisin maa, jossa Open Sesame versioita on esitetty ja tästäkin on aikaa yli kymmenen vuotta. Monet maat, jotka aloittivat Open Sesame versiolla, jatkoivat ohjelman tekemistä maakohtaisena versiona huomattuaan ohjelman menestyksen. (Muppet Wikia, Open Sesame, www-sivut.)

Taulukko 1. Esimerkkejä maista, joissa Open Sesame formaattia käytettiin.

Maa	Esitysajankohta
Kanada / Bonjour Sesame	1975
Italia/Sesamo Apriti	1978
Ruotsi/Sesam	1976 ja 1996-1998
Suomi/Seesamtie	1997-2000

Vaikka Open Sesame versiota ei sinällään enää sellaisenaan esitetä, sitä pidetään runkona kansainvälisille versioille. Seesamtien formaatti myydään ja sitä pidetään pohjana maakohtaisten versioiden tuotannossa. (Gikow 2009, 260-263). Seesamtien alkuperäinen eli yhdysvaltalainen versio on kuitenkin koko sarjan pohja ja perusta, josta kaikki sai alkunsa ja jonka pohjalta kansainvälisiä versioita alettiin kehittää. On tärkeää ymmärtää millainen jaksojen rakenne ja sisältö on, jotta sitä voi vertailla sitä kansainvälisten versioiden tyyliin, tavoitteisiin ja tuloksiin. Jaksorakenne on esitelty puretussa muodossa liitteessä kolme. Esimerkkinä on käytetty jaksoa numero 3981, vuodelta 2002, tuotantokaudesta 33. Jakson nimi on ”Elmo Visits the Firehouse”, Elmo vierailee paloasemalla.

Jaksorakennetta esittelen yhdysvaltalaisen version avulla, sillä se oli englanniksi ja suomalaista versioita Open Sesamesta en yrityksistä huolimatta ehtinyt saada. Jakso, jota käsittelem, on kuitenkin mielestäni universaali ja sen teemoja voitaisiin käsitellä myös Open Sesame versiossa. Taulukossa kaksi on kirjattu asioita, joita käsitellään Open Sesame versiossa, mutta myös aiheita, joita käsitellään vain yhdysvaltalaisessa versiossa. Viimeksi mainitut olen merkinnyt tähdellä.

Kuten taulukosta kaksi huomataan Seesamtien opetussuunnitelma keskittyy todella moniin lasten elämää koskettaviin aiheisiin. Kun ottaa huomioon sen, että tutkimusten mukaan 3 – 10-vuotiaat lapset ovat parhaassa iässä oppimaan uutta ja omaksumaan uutta tietoa, on positiivista huomata, miten moneen eri asiaan Seesantie ottaa kantaa. On kuitenkin tärkeää huomata, että tämä tuo mukanaan suuren moraalisen vastuun. (Alander H. Esi- ja alkuopetusikäisille... Opinnäytetyö, 2003)

Tekijöiden on tarkoin pohdittava, onko ohjelmassa esitettävä tieto luotettavaa ja puolueetonta. Monet aiheista voivat lisäksi vaikuttaa marginaalisilta ongelmilta, mutta tarkemmin asioihin perehtyessä olen huomannut, että ne ovat arkipäivää miljoonille (yhdysvaltalaisille) lapsille. Esittelen aiheita yhdysvaltalaisesta versiosta siksi, että ne toimivat hyvänä vertailupohjana sekä auttavat ymmärtämään Seesamtien konseptia paremmin.

Taulukko 2. Aihe-esimerkkejä Seesamtien opetussuunnitelmasta.

Lukutaito, kirjoitustaito ja laskutaito	Tunne-elämä	Terveys ja hyvinvointi	Kunnioitus ja ymmärrys
Aakkoset Numerot Tavutus Sanat Kirjoittaminen Eri kielet Lorut Laulut	Katastrofit* (Esim. 9/11, Katrina) Luonnonmullistukset Hätätilanteet esim. Tulipalo Kuolema Sota ja Armeija* Avioero Taloudelliset ongelmat Kiusaaminen Perheenjäsen vankilaan*	Sydäntaudit* Terveellinen ruokavalio (edullisesti) Liikenneturvallisuus HIV* Malaria* Astma Hammashoito Lyijypohjaisten maalien vaarallisuus*	Tyttöjen koulutus* Tasa-arvo Unelmointi Luonto Kierrätys Itsetunto Positiiviset roolimallit Juutalaisuus*

Ohjelmassa otetaan siis kantaa moniin arkoihinkin aiheisiin, jotka kyllä liittyvät lasten elämään, mutta saattavat silti joidenkin mielestä olla liian arkoja käsiteltäviksi lastenohjelmassa. Yleisesti ajatellaan, että myös ohjelman katsojan on oltava kriittinen näkemäänsä kohtaan ja pidettävä mielessä, että televisio-ohjelmassa (tai internetissä, sanomalehdessä jne.) esitettävä mielipide on vain yksi näkökulma asiaan. Televisio-ohjelmia tuotettaessa on kuitenkin aina huomioitava eettiset haasteet, joita ohjelman aiheet saattavat aiheuttaa. Niitä voi tulla vastaan minkä vain ohjelman tekemisessä, mutta eettisyys ja moraalit on erityisen tärkeää lapsille suunnatuissa ohjelmissa, sillä lapset eivät vielä osaa suodattaa oppimaansa samaan tapaan kuin aikuiset. (Kimari L. Lapsiin kohdistuvan...Opinnäytetyö, 2011.)

Paljon puhutaan medialukutaidosta, joka tarkoittaa kykyä ymmärtää median välittämää tietoa ja arvioida sitä kriittisestikin. (Minedu, www-sivut, 26.8.2013). Seesamtien pääasiallinen kohderyhmä on kuitenkin 3 – 5-vuotiaat, joille ei vielä ole kehittynyt taitoa eikä ymmärrystä käsitellä kaikkea oppimaansa. Lapset saattavat myös ajatella asioita eri tavalla ja eri näkökulmasta kuin aikuiset. Siksi sellaisetkin asiat, jotka aikuisille ovat luonnollisia ja helposti ymmärrettäviä, saattavat lapsen mielestä olla pelottavia tai vaikeasti ymmärrettäviä. Seesamtien tekijät toivovatkin, että vanhemmat katsoivat ohjelmaa yhdessä lasten kanssa, eikä televisio toimisi ns. lastenvahtina. Tilanne, jossa lapsi katsoo ohjelmaa yhdessä vanhemman kanssa on ideaali sen vuoksi, että mikäli lapsella tulee kysyttävää ohjelmassa käsiteltävästä aiheesta voi vanhempi auttaa lasta ymmärtämään.

Kaikkien Seesamtiessä opettavien asioiden kanssa ei kuitenkaan tule moraalisia ongelmia. Aiheet, kuten numerot, kirjaimet, kierrätys tai liikenneturvallisuus, ovat itsestään selviä asioita, joita ei oman mielipiteeni mukaan voi opettaa väärin, mikäli aiheita käsitellään normaalilla tavalla ja totuudenmukaisesti. Seesamtie käsittelee jaksoissaan myös arkoja aiheita, jotka ovat saaneet osakseen keskustelua ja vastustusta lasten vanhemmilta. Esimerkiksi ohjelman yhdysvaltalaisessa versiossa käsitellään avoimesti isän tai äidin lähtemistä sotaan, monessa tapauksessa paljon puhuttaneeseen Irakin sotaan. Ohjelman yhdysvaltalaisessa versiossa on normaalia käsitellä aiheita, koska yli kahden miljoonan Yhdysvaltalaislapsen toinen vanhempi on osallistunut Irakin sotaan. (Costs of War, www-sivut, 2011).

Kuva 3. Sotilasperheitä Muppettien kanssa Sesame Workshopin tapahtumassa Etelä-Koreassa vuonna 2010.

Vaikka jotkut tahot ovat asiasta eri mieltä, mielestäni myös tätä aihetta voi käsitellä Seesamtiessä. Tilanne riippuu täysin siitä, millä tavalla ja mistä näkökulmasta asiaa käsitellään. Yhdysvaltalaisen Seesamtien kanssa havaintoni on se, ettei asiaa käsitellä täysin puolueettomasti. Ohjelma auttaa lapsia käsittelemään esimerkiksi sitä, jos vanhempi vammautuu sodassa menettämällä käden tai jalan. Pidän asian käsittelyä positiivisena asiana, mutta sitä tulisi käsitellä neutraalisti. Lisäksi ohjelmassa käsitellään yleisesti tilannetta, jossa vanhempi on ammatissa, jossa hänen pitää olla paljon poissa kotoa. Tämän aiheen käsittely on tarpeellista missä tahansa maassa, eikä ole mitenkään ongelmallista.

Sesame Workshop on kuitenkin myös tuottanut erityistä ohjemateriaalia lapsille ja vanhemmille, joita sota-aihe koskettaa. On arveluttavaa, eikä välttämättä oikein, että Sesame Workshop tuottaa videomateriaalia, jossa lapset ihailevat, keuhuvat ja kertovat olevansa ylpeitä henkilöistä, jotka ovat osallistuneet Irakin sotaan. Materiaalin, jonka avulla vanhemmat voivat selittää ja selvittää lapselle tilannetta tulisi ehdottomasti olla täysin puolueetonta, eikä sekoittaa asiaan politiikkaa tai positiivisia mielikuvia sotaan tai armeijaan lähtemisestä.

En pidä moraalisesti oikeana, että Sesame Workshop tuottaa materiaalia, jossa tahtomattaankin valitsee kantansa tuodessaan armeija-aiheita esiin positiivisessa valossa. (Sesame Workshop, Military families, videolinkki.)

Toinen eniten kritiikkiä aiheuttaneista Seesamtien jaksoista on vankiloita käsittelevä jakso (Katso liite numero neljä). Jaksossa Muppet hahmo Alexin isä on joutunut vankilaan ja Alex keskustelelee asiasta ystäviensä (kaksi Muppettia ja ihmisnäyttelijä) kanssa. Jaksoa on kritisoitu siitä, että se tekee vankilassa olemisesta normaalia eikä paheksu sitä. Jos kuitenkin ottaa huomioon, että Yhdysvalloissa on 2,7 miljoonaa lasta, joiden toinen vanhempi on vankilassa on asialla jo niin isot mittasuhteet, että sitä kannattaa (jopa pitää?) käsitellä. (Owens M, 19.8.2013).

Jakson avulla vanhemmat voivat käsitellä asiaa lapsen kanssa ja saada siitä tukea. Olen samaa mieltä kritisoijien kanssa siitä, että ohjelmassa ei tulisi ottaa kantaa poliittisiin asioihin, mutta esimerkiksi vankilajaksossa juoni ei keskittynyt keskustelemaan vankilassa olosta tai pitämään asiaa luonnollisena. Pääajatus jaksossa oli se, että Alex ei ole yksin ja että maailmassa on monia lapsia, jotka ovat samassa tilanteessa ja eikä se tee heistä yhtään huonompia tai vähempiarvoisia kuin ”normaaleista” lapsista. Jakso on hyödyllinen myös siksi, että se auttaa lapsia joiden ystävän vanhempi on vankilassa käsittelemään asiaa ja ymmärtämään, ettei se ole aihe kiusaamiselle.

3.2 Muppetit

Muppetit ovat tärkein asia, joka erottaa Seesamtien muista lastenohjelmista. Elmo, Tipu-Tilava, Oscar the Grouch ja muut hahmot ovat kuin Mikki Hiiri ja Aku Ankka Disneylle. Nukkehahmot ovat sarjan tärkein vetonaula ja asia, josta Seesamtie tunnetaan parhaiten. Muppet käsinukkehahmot ovat koko sarjan ydin.

Kuva 4. Elmo nukettajansa Kevin Clashin kanssa.

Muppetit loi Jim Henson vuonna 1955. Muppettien ensi esiintyminen oli sarjassa Sam & Friends, jota esitettiin Washington D.C:n paikallisella tv-kanavalla vuodesta 1955 vuoteen 1961. Sarjan jälkeen Muppetit esiintyivät monissa tv-mainoksissa ja talk-show-ohjelmissa ennen kuin vakiinnuttivat paikkansa Seesamtien hahmoina vuonna 1969. Vuosien varrella Muppeteista on tehty monia elokuvia, ja kahdeksas niistä on suunniteltu julkaistavaksi maaliskuussa 2014.

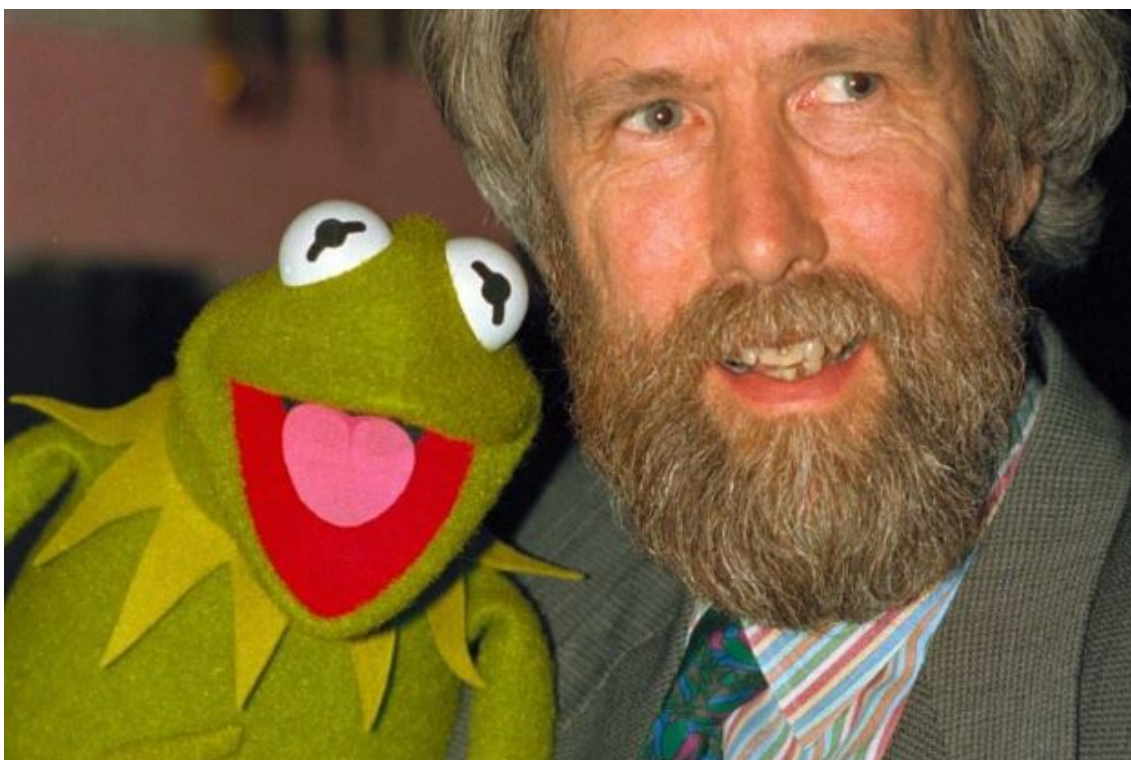
Vuonna 2004 The Walt Disney Company osti oikeudet kaikkiin muihin Muppetteihin paitsi niihin, joihin Sesame Workshopilla on yksinoikeus. Tunnetuimpia hahmoja, jotka ovat nyt Disneyn omistuksessa ovat mm. ensimmäinen Muppet eli Kermit-sammakko sekä Miss Piggy. Seesamtiessä esiintyy edelleen myös Disneyn omistamia Muppetteja ja sellaista materiaalia Kermit-sammakosta, joka on tehty ennen kuin Disney osti oikeu-

det Muppetteihin. Disney ei kuitenkaan saa käyttää tuotannoissaan hahmoja, jotka esiintyvät Seesamtiessä. (Davis 2008, 311-316.)

Huolimatta siitä, Muppetit ovat käsinukkeja niistä on tullut supersuosittuja julkkiksia varsinkin Yhdysvalloissa. Ne ovat esiintyneet Academy Awardseissa ja Emmy Awardseissa, sekä tehneet cameo-rooleja esimerkiksi elokuvissa Rocky 3 (1982, Sylvester Stallone) ja Lumottu lelukauppa (Mr. Magorium's Wonder Emporium, 2007, Zach Helm). Muppetit ovat Seesamtien tärkein myyntivaltti ja tulonlähde. Niistä on tehty jo vuosikymmenien ajan leluja, kirjoja, vaatteita, oppimateriaaleja, videopelejä, sarjakuvia ja niillä on omia laitteita Walt Disney World- huvipuistoissa. (The Muppets, Wikipedia, 25.11.2013.)

Muppettien yleisiä piirteitä ovat todella suuri suu ja silmät. Ne valmistetaan vaahdonmuovista ja päällystetään useimmiten kirkkaanvärisellä fleecellä tai karvalla. Muppetit ovat yleensä abstrakteja hahmoja, mutta niitä on myös ihmisiä, eläimiä, robotteja, hyönteisiä ja hirviöitä.

Kuva 5. Muppettien kehittäjä Jim Henson Kermitin kanssa vuonna 1988.

Perinteisiä nukketeatterinukkeja liikutetaan yleensä verhon tai lavan takaa. Muppettien kanssa tekijät keksivät, että kameran kuva-ala on tavallaan lava, jonka ulkopuolella nukken liikuttajalla on tilaa toimia. Ennen Muppetteja myös televisiossa nähdyt nukketeatteriohjelmat esitettiin niin, että nuket tulivat esiin verhon takaa. Muppetit taas esiintyvät tasa-arvoisina hahmoina ihmisnäyttelijöiden kanssa. Jotkut Muppethahmoista ovat niin isoja, että ne ovat pukuja, joiden sisälle ihminen menee kokonaan. Useimpia niistä kuitenkin liikutellaan narujen ja keppien avulla tai niin, että nukken ohjaaja laittaa kätensä hahmon käsien sisälle perinteiseen nukketeatteri tyyliin.

Kuva 6. Tipu-Tilavan näyttelijä Carroll Spinney vuonna 2009 puoliksi pukeutuneena hahmonsa asuun.

Kullakin Muppet hahmolla on oma esittäjänsä, aivan kuin millä tahansa hahmolla tv-sarjassa oma vakituinen näyttelijänsä. Näyttelijät työstävät omaa Muppettiaan yleensä noin vuoden, kehittelen sen ääntä, liikkumista ja luonnetta. Jännittävää on, että lapset eivät lähes koskaan reagoi ihmiseen, joka käyttää Muppettia vaan keskittyvät ainoastaan nukkehahmoon. Vaikka nukken käyttäjä seisoo lapsen ja Muppetin vieressä, on nukken voima ja ”taika” niin vahva, ettei lapsi kiinnitä huomiota nukettajaan.

Tekniikan kehittyessä Muppettien liikuteltavuus on kehittynyt perinteisestä nukketeatterista. Nykyään eri formaateissa, joissa Muppetit esiintyvät käytetään monia eri keinoja niiden liikutteluun. Joitakin Muppetteja liikuttelee narujen ja keppien avulla samaan aikaan monta henkilöä, nukeissa on moottoreita, joita ohjataan kaukosäätimillä ja niiden kasvoihin voidaan tehdä lisää ilmeitä tietokoneen avulla. Lisäksi joitakin tilanteita varten (polkupyörällä ajo tai muut toiminta joissa nukettaja ei voi olla mukana) Muppet tehdään kokonaan tietokoneella. (Davis 2008, 198-201.)

4 BANGLASDESH- Sisimpur

Tässä luvussa perehdytään Seesamtien Bangladeshilaiseen versioon Sisimpuriin. Käsitelien ohjelman tuotantoa, sen tavoitteita ja tuloksia. Lähdeaineistona toimii ”*Sisimpur’s Reach and Educational Impact: Evidence from a natural Longitudinal Survey of a Sesame Street Project in Bangladesh.*” (2009)

4.1 Kehittyvä kehitysmaa - perustietoa Bangladeshista

Bangladeshin kansantasavalta sijaitsee Etelä-Aasiassa Intian, Myanmarin ja Bengalinlahden välissä. Bangladeshin väkiluku on maailman seitsemänneksi suurin ja se on yksi tiheimmin asutuista valtioista. Lukutaito Bangladeshissa on erittäin alhainen. Vuonna 2010 61,3 % miehistä ja 52,2 % naisista osasi lukea. Luvuiksi muutettuna tämä tarkoittaa sitä, että Bangladeshin 147 miljoonasta asukkaasta 67 miljoonaa ei osaa lukea. Tästä joukosta lukutaidottomia naisia on 47 miljoonaa. Lisäksi kun otetaan huomioon, että Bangladeshin väestöstä 0 - 25-vuotiaita on 60 % koko väestöstä, on äärimmäisen tärkeää taata edes välttävä perusopetus lapsille ja nuorille. Yli 65-vuotiaita väestöstä on ainoastaan 3 %. Bangladeshin perustuslaki takaa ilmaisen perusopetuksen kaikille 6 – 10-vuotiaille. (Bangladesh, Wikipedia, 25.11.2013.)

Käytännössä tämä lupaus ei toteudu, sillä vaikka opiskelu on ilmaista, perheiden tulee itse kustantaa koululaisille esimerkiksi koulupuvut ja koulumatkat. Perus kuukausipalkka esimerkiksi tekstiilityöläisellä Bangladeshissa on noin 34 euroa, joten 2 - 3,5 euron hintainen koulupuku on joissakin tapauksissa suhteettoman kallis tulotasoon nähden. Helsingin Sanomien mukaan vielä vuonna 2009 kuukausipalkan perustaso oli vain 19 euroa, joten vaikka korotuksia on tapahtunut, ei tilanne silti vielä ole positiivisella tasolla.

Maassa, jossa 35 % väestöstä elää alle eurolla päivässä ja valtaosa alle kahdella eurolla, peruskoulun merkitystä ei voi tarpeeksi korostaa. UNICEFin tutkimuksesta (2011) käy ilmi, että erityisesti tyttöjen koulutus lisää tasa-arvoa, vähentää perhekokoja ja lisää tietoisuutta omasta terveydestä huolehtimiseen. Vaikka 90% lapsista aloittaa peruskoulun, heistä vain 55 % suorittaa koulutuksen loppuun.

Vähintään perheen tyttöjen on osallistuttava hankkimaan toimeentuloa perheelle, jotka usein elävät köyhyysrajan alapuolella. Toinen vaihtoehto tytöille tukea perhettä on mennä naimisiin erittäin nuorena, joskus jopa alle 14-vuotiaana. Mikäli perheessä on sekä tyttöjä että poikia on lähes itsestään selvää, että perheen poika saa jatkaa opiskelua niin pitkälle kuin mahdollista tyttöjen mennessä töihin. Erityisesti Bangladeshin slummeissa asuvien mahdollisuudet päästä kouluun ovat erityisen heikot. Yksi viidestä 5 – 14 vuotiaasta on lapsityöläinen ja heistä vain noin neljäsosa käy koulua. Koulutus on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää erityisesti kehitysmaissa, sillä kirjoitus- ja lukutaidon lisäksi se vaikuttaa lasten maailmankatsomukseen, ajatteluun ja antaa valmiuksia elää nopeasti kehittyvässä yhteiskunnassa. (global.finland, www-sivut.)

4.2 Tuotannon käynnistäminen

Bangladeshin oma maakohtainen versio Seesamtiestä sai ensiesityksensä huhtikuussa 2005. Vuonna 2013 Sisimpurista on meneillään viides tuotantokausi ja sitä esitetään neljää kertaa viikossa kanavalla BTV (Bangladesh television). Uusi jakso tulee ensimmäisen kerran ulos televisiosta perjantaisin klo 9.05 ja se uusitaan viikon aikana neljä kertaa: lauantaisin klo 14.15, sekä keskiviikkoisin ja torstaisin klo 17.05. Vuodesta 2009 alkaen ohjelma on tavoittanut yli 200 000 Bangladeshilaista lasta jaksoillaan. (Sisimpur's Reach..., 6-7) Sarjan suurin rahoittaja on Yhdysvaltojen kehitysyhteistyöosasto eli United States Agency for International Development (USAID). USAID on Yhdysvaltain liitohallituksen osa, joka tukee maita Afrikassa, Aasiassa, Etelä-Amerikassa ja Euroopassa taloudellisesti tai humanitaarisesti. Ensimmäisen kolmen vuoden aikana USAID tuki Sisimpurin tuotantoa seitsemällä miljoonalla dollarilla ja on edelleen sarjan suurin taloudellinen tukija. (Sesame Workshop, What we do, Bangladesh, 2013.)

Sisimpur-projekti alkoi vuonna 2003, kun Sesame Workshopin edustajat matkustivat Bangladeshiin arviomaan tarvetta ja mahdollisuutta toteuttaa Sesame Street paikallisena versiona. Ryhmä tapasi paikallisia opettajia, tutkijoita, hallituksen jäseniä, ja he kävivät tutustumassa paikallisen esiopetuksen tasoon. Sesame Workshopin tuotantoryhmä sai huomata, että tarve ja halu opetukselliselle lastenohjelmalle Bangladeshissa oli kova. Ennen Sisimpuria Bangladeshin televisiossa ei tutkimuksen mukaan ollut yhtäkään kasvatuksellista lastenohjelmaa.

Matkan jälkeen tuotantoyhtiö antoi paikallisille tutkijoille vielä viisi toimeksiantoa kerätä lisätietoa kohderyhmästä ja maan kulttuurista varmistuakseen ohjelman todellisesta tarpeesta ja ymmärtääkseen paremmin Bangladeshin lasten kulttuurista ympäristöä.

Kuten aikaisemmassa kappaleessa mainittiin, peruskoulun tulisi lain mukaan olla Bangladeshissa lapsille ilmaista. Minkäänlaista laadukasta esiopetusta ei kuitenkaan ole tarjolla, muutamia paikallisia pientoimijoita lukuun ottamatta. Myöskään muissa medioissa ei ollut tarjolla viihteen avulla opetukseen tähtäävää materiaalia joten, paikallinen versio Seesamtiestä, joka tukisi ja arvostaisi Bangladeshin omaa kulttuuria ja tapoja tuli todella tarpeeseen.

Heti alusta alkaen Sesame Workshopin tekijät huomasivat, että he eivät pysty tuottamaan ohjelmaa ilman paikallista apua. Tämän kaltaisessa ohjelmassa on mielestäni äärimmäisen tärkeää ottaa huomioon maan oma kulttuuri, tavat ja perinteet. Tämä tuo varmasti omat haasteensa tuotantoon ja vaatii enemmän vaivannäköä ja perehtymistä, mutta palkitsee tekijänsä menestyksekkäällä lopputuloksella. Sisimpur ei ole lapsille tarjottava perinteinen piirretty tai viihdeohjelma, vaan sen perustavanlaatuinen tarkoitus on saada aikaan muutosta.

Tuotannon onnistumisen kannalta oli tärkeää, että työryhmässä oli mukana henkilöitä sekä Yhdysvalloista että Bangladeshista. Paikalliset yhteistyökumppanit pystyivät omalla kokemuksellaan kertomaan Bangladeshilaisten lasten mieltymyksistä ja elämäntavoista, joita yhdysvaltalaiset eivät ammattitaidostaan huolimatta olisi voineet tietää. Tuottajien ja käsikirjoittajien tuli ottaa huomioon, että sellaiset asiat, jotka käsikirjoituksessa toimivat yhdysvaltalaislapsilla, olisivat voineet olla täysin käsittämättömiä bangladeshilaisille.

Kun ohjelmaa vuonna 2004 alettiin kehittää, Sesame Workshopin tuottajien rinnalla työskenteli alusta alkaen paikallinen tuotantoyhtiö Nayantara Communications. Sarjan suunnittelu alkoi maaliskuussa 2004, kun tekijät kokoontuivat sisältöseminaariin laatimaan ohjelman tavoitteita ja päättämään aiheita, joihin he halusivat kiinnittää huomiota Sisimpurin opetussuunnitelmassa. Seminaarissa kuultiin eri asiantuntijoiden alustuksia pidettiin avoimia keskusteluja ja jatkojalostettiin ideoita pienryhmissä. Näiden tapojen avulla tekijät saivat lisää tietoa Bangladeshin sosiaalisesta ja kulttuurisesta ympäristöstä, oppimisen tarpeista ja mahdollisuuksista, politiikasta ja uskonnosta sekä sukupuolten

välisistä ongelmista. Seminaarissa oli mukana ihmisiä Bangladeshin kaikista eri yhteiskuntaluokista ja alueilta, sillä tekijät yrittivät saada mahdollisimman tarkan kuvan opetuksellista ja kulttuurista tarpeista suunnitellulle yleisölle. Kohdeyleisöksi sarjalle määriteltiin 3 – 6-vuotiaat lapset kaikista eri sosiaaliluokista ja ohjelmassa pyrki ja ottamaan huomioon alueet sekä maalla että kaupungissa.

(Sisimpur's Reach... 2009, 1-7; Muppet Wikia, Sisimpur, www-sivut.)

Sisältöseminaarissa muodostettiin Sisimpurille opetussuunnitelma, jonka pohjalta käsikirjoittajat ja tuottajat lähtivät tekemään ensimmäisen tuotantokauden jaksoja. Perustietojen, eli lukemisen ja laskemisen, lisäksi jaksoissa päätettiin keskittyä opettamaan taulukossa 3 nähtäviä aiheita.

Taulukko 3. Sisimpurin opetussuunitelman aiheet.

Terveys, ravitsemus ja turvallisuus	Kunnioitus, Ymmärrys, suvaitsevaisuus, erilaisuus	Perhe, yhteisö ja sosiaaliset suhteet	Taide, kulttuuri ja kulttuuriperintö
Perusterveys ja hygienia	Itsensä kunnioittaminen ja itsetunto	Perhe	Taiteen luominen
Sairastuminen ja sairaudet	Oman arvon tunteminen	Yhteisö	Taiteen arvostaminen
Fyysinen ja henkinen hyvinvointi	Muiden kunnioittaminen	Sosiaaliset taidot yksilönä	Taide oppimisen välineenä
Ruoka- terveelliset ja edulliset paikalliset ruuat	Erilaisuus	Sosiaaliset taidot ryhmässä	Musiikki oppimisen välineenä
Hedelmien, vihannesten sekä ruokailuvälineiden pesu	Vammaisuus	Turvallisuus	Kansalliset symbolit ja identiteetti
Liikunnan merkitys	Sukupuolten tasa-arvo	Saasteet ja kierrätys	

Kuten näistä kattavista ja laajoista listoista on helppo huomata, Sesame Workshopin tuotantojen tavoitteena on opettaa jaksoissa asioita lähes kaikista osa-alueista, joita kohderyhmän elämään kuuluu. Jotkut asiat voivat meistä tuntua turhanpäiväisiltä, mutta kohdemaassa nämä asiat eivät todellakaan ole itsestäänselvyksiä. Tuotannollisesta näkökulmasta tätä asiaa on mielenkiintoista pohtia. On tärkeää, että tekijät todella tarkastelevat, mitkä asiat ovat merkityksellisiä sarjan kohderyhmälle ja katsojakunnalle. Esimerkiksi ruokailuvälineiden pesu tai yleinen hygienia tuntuvat luonnollisilta asioilta länsimaisessa yhteiskunnassa. Bangladeshilaisen lapsen elämässä tällaisia asioita ei kuitenkaan (välttämättä) opita luonnostaan, sillä pelkkä arkinen selviytyminen päivästä voi olla haasteellista. Siksi onkin tärkeää, että tuottajat osasivat paikallisten yhteistyökumppaneiden avulla kiinnittää huomiota myös pieniltä tuntuviin ongelmiin. Se, että lapset oppivat Sisimpurin avulla näitä asioita, voi vaikuttaa positiivisesti koko yhteisöön ja siihen kuinka ihmiset arjessaan toimivat. Haluaisin itse tuottajana pyrkiä samankaltaiseen osaamiseen ja siihen, että projektit joissa olen mukana antaisivat uusia näkökulmia ja saisivat aikaan positiivista muutosta vaikka pienissäkin määrin.

Kun Sisimpuria oli esitetty viisi kuukautta, bangladeshilaiset yhteistyökumppanit Nayantara Communicationsista kutsuivat Sesame Workshopin suunnittelemaan toista tuotantokautta. Ensimmäisessä tuotantokaudessa oli huomattu muutamia akuutteja puutteita, huolimatta siinä käsiteltävien asioiden huikeaa kirjoa. Jotta ohjelma voisi palvella bangladeshilaista yleisöä vieläkin kattavammin, tulisi uudessa tuotantokaudessa ottaa huomioon myös kohdemaassa yleistä oleva vammaisuus (usein fyysinen) ja orvot, sekä muuten äärimmäisen haavoittuvat slummien alueen lapset.

Nämä uudet asiat otettiin mukaan seuraavaan tuotantokauteen kahdella tavalla: vammaisuudesta kertominen, sen luontevaksi tekeminen ja hyväksyminen kirjoitettiin mukaan opetusohjelmaan sekä mukaan otettiin uusia hahmoja, joilla oli fyysisiä vammoja. Näitä hahmoja ei nostettu erityisasemaan vaan niiden toiminta ”tavallisten” hahmojen mukana leikeissä ja peleissä kuvattiin tasavertaisena muiden rinnalla. Näin pyrittiin saavuttamaan tilanne, jossa lapset tottuisivat siihen, että vammaisen lapsi on tasa-arvoinen muihin nähden ja että kaikki ovat toiminnassa mukana kykyjensä ja mahdollisuuksiensa mukaan. (Sisimpur's Reach... 2009, 1-7.)

4.3 Tutkimuksen tekeminen

Bangladeshissa ei ollut ennen Sesame Workshopin Sisimpur sarjan tuloa tutkittu esiopetuksen tasoa lähes millään tavalla. Sesame Workshop haluaa aina tarkkaa tilastollista tietoa ohjelmiensa vaikutuksista. Siksi ohjelman ensimmäisen tuotantokauden tuottamisen käynnistyttyä Sesame Workshop aloitti yhdessä paikallisen yhteistyökumppanin (Associates for Community and Population Research, ACPR) kanssa pitkäaikaisen tutkimuksen mitataksaan Sisimpurin opetuksellisia vaikutuksia. Tutkimus kesti yli kolme vuotta ja siinä mitattiin lasten kehitystä kirjallisuudessa, matematiikassa sekä sosiaalisissa taidoissa. Lasten lisäksi tutkimuksessa otettiin huomioon äitien mielipiteet ja kommentit ohjelmasta. On kuitenkin huomattava, että tutkimuksen rahoitti ja laittoi toimeen Sesame Workshop, mikä voi osaltaan vaikuttaa tutkimuksen puolueettomuuteen. Pidän tutkimusta kuitenkin luotettavana, sillä sen toteutti ulkopuolinen toimija ja tutkimukseen osallistui satoja ihmisiä kolmen vuoden aikana.

Tutkimus suoritettiin kolmessa vaiheessa, joita kutsuttiin ”kolmeksi aalloksi.” Tutkimuksen *Pohjataso* (Baseline) toteutettiin vuonna 2005, ennen kuin ohjelmaa alettiin näyttää televisiossa. *Aalto 1* vuonna 2006 eli vuosi Sisimpurin ensiesityksen jälkeen ja *Aalto 2* vuonna 2007, kaksi vuotta ohjelman aloittamisen jälkeen. (Sisimpur’s Reach... 2009, 8-9.)

Koko maan laajuinen tutkimus toteutettiin ottamalla osallistujia mukaan kaikista Bangladeshin 361 luetteloidusta alueesta. Näitä alueita voi verrata Suomen kuntiin. Tutkimukseen valittiin 3 – 6-vuotiaiden lasten äitejä, joiden tuli olla katsonut televisiota joskus elämänsä aikana. (Sisimpur’s Reach... 2009, 8-9.) On mielenkiintoista huomata, että kyseinen asia tuli tarkasti ottaa huomioon tutkimusryhmän alkaessa toteuttaa hanketta. Mikäli tutkimusmaana olisi ollut esimerkiksi jokin pohjoismaa, olisi tv:n katselua luultavasti pidetty itsestäänselvytenä.

Tutkimuksen kohteena oli kuitenkin yksi maailman köyhimpien maiden joukkoon kuuluva valtio, jossa televisio joka perheessä ei ole itsestäänselvyys. 3 – 6-vuotiaiden lasten äitien lisäksi tutkimuksen tekijät haastattelivat 4 – 6-vuotiaita lapsia. Kun lapset tutkimuksen aikana vanhenivat yli kuusivuotiaiksi, nuorempia ikäryhmiä täydennettiin lisäämällä kolmivuotiaiden ryhmään osanottajia. Näin tulokset saatiin pysymään mahdollisimman vakaina. (Sisimpurs Reach... 2009, 11.)

Koska tutkimus oli pitkäkestoinen ja siihen osallistui sekä äitejä että lapsia, oli tutkijoilla uskoakseni vaativa tehtävä laatia laadukas ja tuloksia antava kysymyspatteristo. Lisäksi heidän tuli ottaa huomioon, että osallistujia oli sekä maalta että kaupungista, ja monet heistä eivät luultavasti olleet osallistuneet minkäänlaiseen kyselyyn koskaan aikaisemmin elämässään. Kysymysten tuli olla yksinkertaisesti muotoiltu, mutta kuitenkin antaa vastaajille mahdollisuus oman mielipiteen selkeään ilmaisuun aliarvioimatta heitä.

Kokemukseni mukaan lapsille kysymyksien tulee olla äärimmäisen helppossa muodossa, sillä lasten ajattelu ei ole vielä kehittynyt loogiseksi 3 – 6-vuoden iässä, tai heidän ajatuskulkunsa voi poiketa paljonkin siitä, mitä aikuinen ajattelee loogisena. Kolmas haaste tutkimuksen tekemiselle oli se, että kysymykset tehtiin aluksi englanniksi josta ne käännettiin banglan kielelle ja testattiin testivastaajien kanssa. Näin tutkijat saivat varmuuden siitä, että kysymykset eivät olleet käännösvaiheessa menettäneet ajatustaan ja ideaansa, vaan ne pysyivät samassa muodossa myös banglan kielellä. Itse pidän tätä vaihetta yhtenä haastavimmista tutkimuksen toteuttamisen kannalta, sillä Sesame Workshopin yhdysvaltalaisen tutkijoiden tuli vain luottaa kääntäjien ammattitaitoon ja osaamiseen käännoistyössä, sillä he eivät itse hallinneet banglan kieltä. Pilottivaiheen (eli testivastaajilta saatujen tulosten ja niiden avulla kysymysten viimeistelyn jälkeen) tutkijat pääsivät aloittamaan itse kyselyn eli Pohjatason vaiheen. Tässä vaiheessa tutkijat haastattelivat osallistujia kasvokkain.

Tutkimusta tarkasteltaessa tulee ottaa myös huomioon äitien ja lasten televisionkatselutottumukset testin toteuttamisen aikaan. Bangladeshissa ei ole itsestään selvää omistaa televisiota tai muuta elektroniikka samalla tavoin kuin monissa hyvinvointivaltioissa. Tutkimuksen kolmen aallon aikana eli kolmessa vuodessa, television omistaminen nousi 42 %. Televisioita omistettiin enemmän kaupungeissa kuin maalla, mikä on suoraan verrannollista tulotasoon. Pohjatasossa televisio oli 59,3 %:lla kodeista kaupunkialueella ja 25,4 %:lla maaseudulla. Toisessa aallossa vastaavat luvut olivat nousseet 66,4 %:iin ja 31,6 %:iin. Koska tutkimuksen viimeinen vaihe toteutettiin jo vuonna 2007, uskoisin että luvut ovat nousseet kuudessa vuodessa niin, että nykyään lähes jokaisessa taloudessa, ainakin kaupungeissa asuvista, on oma televisio. (Sisimpur's Reach... 2009, 12.)

Tutkimuksen tuloksia pohtiessa tulee ottaa huomioon myös televisionkatselutottumukset. Tutkimuksen pohjatason aikaan lapsista 34,3 % katseli televisiota joka päivä. Aaltojen 1 ja 2 aikana määrä nousi 48,9 prosenttiin. (Sisimpur's Reach... 2009, 12.) Uskoin, että myös nämä luvut ovat kasvaneet vuoden 2007 jälkeen. On kuitenkin huomattava, että Sisimpurin pääasiallisesta yleisöstä eli lapsista säännöllisesti televisiota katseli prosentuaalisesti suhteellisen pieni joukko.

Tilastoja tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon myös se, että tutkimukseen osallistui vain tietty määrä ihmisiä, joten tulokset ovat ”vain” tietyn kokoinen otanta koko Bangladeshin väestöstä. Koska tutkimukseen kuitenkin osallistui yli 8000 henkilöä, on siitä saaduista tuloksilla mielestäni painoarvoa vaikka osallistujia olikin rajallinen määrä. Suomen kokoisessa valtiossa yli 8000 osallistujan tutkimus olisi jo valtakunnallinen. Bangladeshissa asukkaiden lukumäärä on kuitenkin noin satakertainen Suomeen verrattuna, joten siihen nähden tutkimukseen osallistujia oli melko vähän.

4.4 Tutkimuksen tulokset

Kuten aikaisemmissa luvuissa on tullut ilmi, Sesame Workshopin tekijöillä oli runsaasti asioita, joita he halusivat käsitellä Sisimpurissa opetustarkoituksessa. Näin ollen oli äärimmäisen tärkeää, että he saavuttaisivat tavoitellun kohderyhmän. Voisi kuvitella, että sen jälkeen kun ohjelma on valmis ja sitä lähetetään televisiosta, oikean ikäiset lapset löytäisivät sarjan ja alkaisivat seurata sitä. Katsojien löytäminen ei kuitenkaan ole niin helppoa kuin miltä se kuulostaa. Tehtävä olisi vaikea jopa Suomessa, saati sitten Bangladeshissa, jossa tuohon aikaan läheskään kaikilla ei ollut televisiota eikä edes sähköä saatavilla. Sisimpur kuitenkin saavutti tavoitteensa katsojaluvuista suhteellisen lyhyessä ajassa ja sai ohjelman ihmisten tietoisuuteen. Tärkein kysymys kuitenkin on, oliko ohjelmasta oikeasti hyötyä ja saavuttivatko tekijät tavoitteensa?

Alla olevassa taulukossa neljä on kerrottu tutkimukseen osallistuvien lasten ja äitien lukumäärä kolmen aallon aikana. Koska kyseessä oli pitkäkestoinen tutkimus osallistujat olivat vuoden 2005 pohjatason aikaan 4 – 6-vuotiaita. Kahden vuoden kuluttua, vuonna 2007 samat lapset olivat 6 – 8-vuotiaita, joten tutkijat täydensivät nuorempien ikäryhmien ryhmiä. Kun lapset tutkimuksen aikana vanhenivat yli kuusivuotiaiksi, nuo-

rempia ikäryhmiä täydennettiin lisäämällä nelivuotiaiden ryhmään osanottajia. Näin tulokset saatiin pysymään mahdollisimman vakaina. Tutkimukseen osallistuneista lapsista pieni enemmistö oli poikia. Esimerkkinä mainittakoon, että pohjatasossa vastaajista 47 % oli tyttöjä ja 53 % poikia. Lisäksi vastaajista suurin osa (67,8 %) asui kaupungeissa ja vähemmistö (32,2 %) maaseudulla. (Sisimpur's Reach... 2009, 11.)

Taulukko 4. Tutkimukseen osallistuvien ikäjakauma ja henkilömäärä. (Sisimpur's Reach... 2009, 8.)

Ikä	Pohjataso (2005)	Aalto 1 (2006)	Aalto 2 (2007)
Lapset			
4	1559	1910	2076
5	1647	1964	1479
6	1785	1991	1604
7	--	1116	1545
8	--	131	6
Yht.	4991	7112	6710
<hr/>			
Äidit	8664	9704	6742

Tutkimuksessa käsiteltiin lasten oppimista kaikilta ohjelmassa käsiteltäviltä osa-alueilta haastatteleamalla lapsia. Lapsilta kysyttiin ensin ilman vaihtoehtoja, olivatko he ylipäänsä oppineet sarjasta jotain. Yleisimmin lapset vastasivat oppineensa perustietoja, kuten kirjaimia ja numeroita, terveyteen ja hygieniaan liittyviä asioita sekä lauluja ja tansseja. Vain muutama prosentti lapsista mainitsi oppineensa sosiaalisia taitoja, sillä ne tulevat ilmi epäsuorasti toisin kuin esimerkiksi kirjaimet tai numerot. Taulukossa 5 on kuvattu, kuinka monta prosenttia lapsista kertoi oppineensa Sisimpurin opetussuunnitelmassa olevia asioita ohjelman avulla. (Sisimpur's reach... 2009, 20-21.)

Tutkimukseen haastetta toi se, ettei tutkijoilla ollut aikaisempaa virallisesti tutkittua tietoa alle kouluikäisten lasten oppimisesta Bangladeshissa. Tämän vuoksi olikin tärkeää, että tekijät aloittivat tutkimuksen tekemisen jo ennen kuin Sisimpuria alettiin näyttää televisiossa. Ilman tätä vaihetta tutkimuksessa ei olisi ollut kohdetta, johon vertailla tuloksia, joita saatiin sen jälkeen kun lapset olivat katsoneet ohjelmaa.

Yhdysvaltalaiset ja bangladeshilaiset tutkijat työskentelivät yhdessä ja loivat tarkan listan asioista, joita tutkimuksessa käsiteltäisiin. Tutkimuksessa oli myös osuus, jossa Sisimpuria katsoneiden lasten testituloksia verrattiin sellaisten lasten tuloksiin, jotka eivät olleet ollenkaan katsoneet ohjelmaa, mutta en käsittele niitä tässä työssä (Sisimpur's Research... 2009, 1-7.)

Taulukko 5. Lasten vastaukset mitä he oppivat Sisimpurista

	Lasten prosenttiosuus	
	Aalto 1 (2006)	Aalto 2 (2007)
Kirjaimet	78,6	76,6
Numerot/laskeminen	69,8	61,1
Laulut/tanssit	20,3	18,7
Terveys, hygienia, ravitseminen	12,6	4,6
Sosiaaliset taidot	1,7	2,0
Muut	10,8	27,2
En tiedä	1,9	1,6
<hr/>		
Lasten lukumäärä, jotka kertoivat oppineensa <i>jotakin</i> Sisimpurista (tuhansia)	3694	3789

Tutkimuksessa lasten kehitystä mitattiin kolmella eri tavalla. Sanavarastoa testattaessa lapselle näytettiin 12 kuvaa, jotka tuli nimetä. Sanat valittiin tarkoituksella niin, että ne sopivat bangladeshilaiseen kulttuuriin ja niiden vaikeustasoa nostettiin loppua kohden. Kirjainten tunnistamista testattiin kahdella tavalla. Ensimmäisessä osassa lapsen tuli sanoa tutkimuksen tekijälle kaikki osaamansa kirjaimet, joita Banglan aakkosissa on 50 kpl. Tunnistamistehtävän toisessa osassa lapsen tuli valita oikea tutkijan sanoma kirjainuseiden kirjainten joukosta sekä sanoa kirjaimen nimi.

Tutkimuksessa testattavat asiat

Kirjallisuus

Sanavarasto (12 kohtaa)

Kirjainten lausuminen (50 kirjainta)

Kirjainten tunnistaminen (3 kpl)

Kirjainten nimeäminen (3kpl)

Matematiikka

Laskeminen (50:neen)

Numeroiden tunnistaminen (3kpl)

Numeroiden nimeäminen (3 kpl)

Sosiokulttuuriset taidot

Bangladeshilaisten soittimien tunnistaminen (4kpl)

Kansalaisuus/maan nimeäminen (1kpl)

Vammaisuuden tunnistaminen (1kpl)

Halu olla ystävä vammaisen kanssa (1kpl) (taulukko sivulta 22)

Taulukko 6. Lasten kirjallisuustulosten kehitys kolmen vuoden aikana.

	Ka. Sanavarasto (12:sta)		Ka. Kirjainten ääntäminen (50:stä)			Ka. Sanojen tunnistaminen (6:sta)		
	Aalto 1	Aalto 2	Pohjataso	Aalto 1	Aalto 2	Pohjataso	Aalto 1	Aalto 2
Kaikki lapset	4,0	4,2	19,0	25,8	25,5	2,9	3,7	2,9
Ikä								
4	3,1	3,0	11,8	14,6	13,0	1,9	2,3	2,3
5	3,7	4,0	18,3	23,9	24,1	2,8	2,4	3,9
6	4,4	4,7	25,9	31,8	31,8	3,9	4,4	4,7
7+	5,0	5,4	–	35,8	37,0	–	5,1	5,1
Asuinalue								
Maaseutu	3,6	3,7	17,5	24,5	23,5	2,7	3,5	3,7
Kaupunki	4,7	5,1	22,0	28,3	29,5	3,5	4,1	4,3
Sukupuoli								
Poika	4,1	4,3	18,8	25,2	25,8	2,9	3,7	3,9
Tyttö	3,9	4,1	19,1	26,4	25,3	2,9	3,7	3,9

Taulukosta kuusi voidaan tarkastella lasten kehitystä kirjallisuustaidoissa tutkimuksen kolmen aallon aikana. Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että niiden vertailu Bangladeshilaisten lasten yleiseen osaamistasoon on hankalaa, sillä tutkimustuloksia alle kouluikäisten lasten oppimistuloksista ei tutkimuksen tekemisen aikaan ollut. Taulukossa nähtävissä tuloksissa on helposti huomattavissa, että nuorempien lasten tulokset ovat alhaisempia kuin vanhempien. Paremmat tulokset joissakin kohdissa selittyvät siis luonnollisesti ikäerolla. Tuloksissa on huomattavissa myös muunlaisia ongelmia, jotka vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen ja siihen, johtuvatko paremmat tulokset todella Sisimpur- ohjelmasta. Taulukosta nähdään, että tulokset olivat lisäksi parempia lapsilla, jotka asuivat kaupungissa kuin maaseudulla asuvilla lapsilla. Tämä selittynee sillä, että kaupunkilaislapsilla on ylipäättään paremmat mahdollisuudet esiopetukseen ja muuhun koulutukseen. Poikien ja tyttöjen väliset tulokset olivat lähes identtiset, eli sukupuolen perusteella tuloksissa ei ollut juurikaan eroa. (Sisimpur's Reach... 2009, 23-27.)

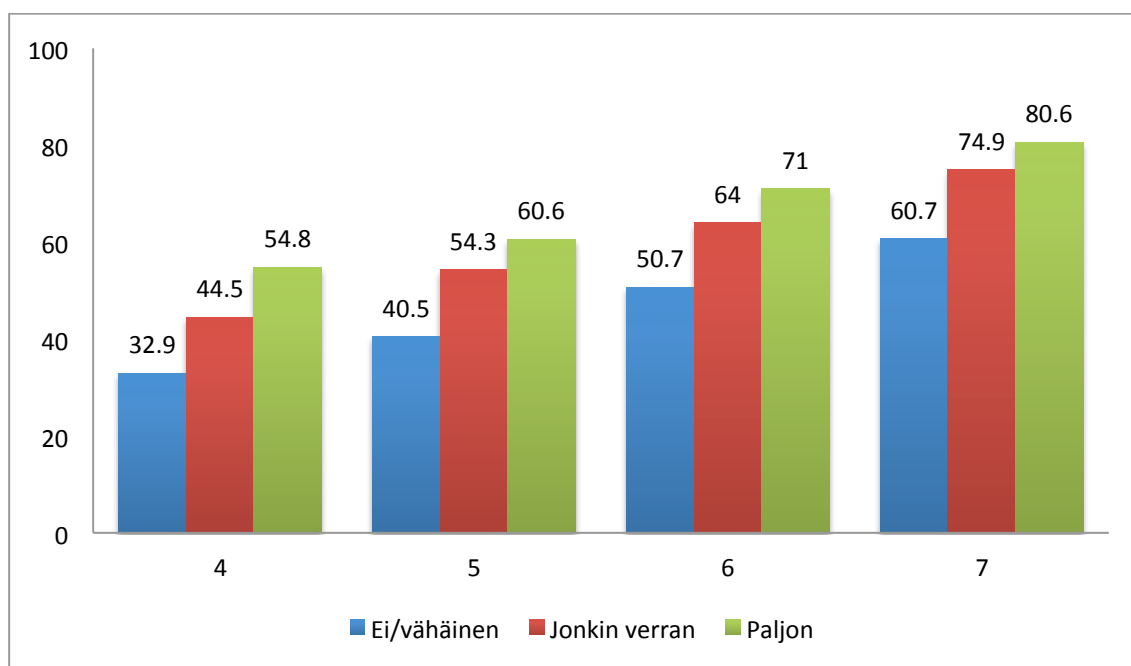
Vaikeinta tulosten tarkastelussa on mielestäni yksilön kehitys eli se, johtuivatko paremmat tulokset Sisimpurin katselemista. Tutkimuksen aikana lapset vanhenevat, ja siirtyvät tutkimuksessa seuraavaan ikäryhmään. Näin ollen tuloksia yksilön kehittymisestä Sisimpurin avulla ei ole, sillä esimerkiksi Aaltojen 1 ja 2 neljävuotiaat ovat eri henkilöitä. Lapset kuitenkin kehittyvät muutenkin tutkimuksen aikana ja oppivat uutta koko ajan. Siksi tämä tutkimus ei anna kovinkaan tarkkaa kuvaa siitä, ovatko tulokset parempia ohjelman takia.

Mikäli taulukkoa tutkii asiaan perehtymätön henkilö, näyttää taulukko helposti siltä, että oppimista tapahtuu nimenomaan ohjelman katselun vuoksi. Mielenkiintoista on se, että ikäryhmien tulokset kuitenkin kehittyvät koko ajan, mutta minun on vaikeaa ymmärtää miksi näin on. Miksi esimerkiksi Aallon 1 viisivuotiaat osasivat sanoa keskimäärin 23,9 aakkosta viidestäkymmenestä, kun taas Pohjataso viisivuotiaat vain 18,3? Tulokset eivät kuitenkaan aina nouse vuosittain vaan laskevat välillä, mikä kertoo siitä, että hyvät tulokset eivät ole suoraan verrannollisia Sisimpurin katseluun.

Selvää on se, ettei ohjelman katselusta tietenkään ole haittaa, mutta sen hyödytkin ovat joissakin tilanteissa varsin vähäisiä. Tutkimuksen tuloksista käy myös ilmi, että maaseudulla (eli köyhemmillä alueilla) asuvilla lapsilla kehitystä tapahtuu enemmän kuin kaupunkilaislapsilla. Tilanne on sinänsä positiivinen, sillä köyhemmillä lapsilla ei ole samanlaista mahdollisuutta esiopetukseen tai muuhun koulutus ja harrastustoimintaan

kuin paremmin toimeentulevien perheiden lapsilla. Tuottajan näkökulmasta tilanne on kuitenkin hankala, sillä juuri niillä lapsilla joilla tarve ja hyöty Sisimpurista olisi suurin, on hankalinta nähdä ohjelmaa käytännön syistä. Nykyään tilanne saattaa olla parempi, mutta kuten tutkimuksessa aiemmin on tullut ilmi, television omistaminen tai edes sähköt eivät olleet itsestäänselvyksiä tutkimuksen tekemisen aikaan.

Kaaviosta numero yksi (alla) selviää, että nuoremmilla lapsilla jotka katsoivat ohjelmaa säännöllisesti oli samantasoisia tai parempia tuloksia kuin vanhemmilla lapsilla, jotka eivät katsoneet Sisimpuria niin usein. Kaaviosta käy ilmi, että esimerkiksi viisivuotiaiden, jotka katsoivat Sisimpuria usein, kirjallisuustaidot olivat yli 10 % korkeammat kuin kuusivuotiailla, jotka katsoivat Sisimpuria vain hyvin vähän tai eivät ollenkaan. Lasten oppiminen on monen asian summa, eikä voida sanoa että juuri Sisimpurin katsominen vaikuttaa tuloksiin erityisen positiivisesti. Tutkimuksessa on kaavioita myös siitä, että mitä enemmän ohjelmaa katsottiin, sitä paremmat tulokset olivat. Tämä on ymmärrettävää ja positiivista, mutta näihin tuloksiin en perehdy tarkemmin.

Kaavio 1. Lasten kirjallisuustaidot aallon 2 aikana. Vertailussa katselumäärät verrattuna ikään ja taitotasoon. Tulokset ilmoitettu prosentteina. Kirjallisuustaitotestin maksimitulos 100%. Sinisellä merkitty ne, joilla katselukertoja ei ollut ollenkaan tai vain vähän. Punaisella ne, jotka olivat katsoneet ohjelmaa jonkin verran ja vihrellä ne, joilla katselukertoja oli paljon.

4.5 Huomioita tuotannosta

Kuten aiemmissa luvuissa on mainittu, Sesame Workshop teki alusta asti tiivistä yhteistyötä paikallisten tuotantoyhtiöiden kanssa. Bangladeshilaiset tuotannon jäsenet toivat perspektiiviä tekemiseen ja helpottivat ohjelman tekemistä niin, että siitä tuli kulttuurillisesti tarkka ja merkityksellinen kohdeyleisölle. Sisimpurissa ei ole mukana alkuperäisiä yhdysvaltalaisesta Seesamtiestä lähtöisin olevia Muppetteja Elmoa, Keksimonsteria jne. Kyseiset Muppetit ovat tuttuja lapsille, jotka ovat katsoneet yhdysvaltalaista tai Open Sesame versiota Seesamtiestä. Bangladeshilaisille lapsille hahmoilla ei kuitenkaan ollut erityistä merkitystä ja tekijät päätyivätkin luomaan Sisimpuria varten aivan uudet Muppetit. Näin toimitaan lähes aina kansainvälisten versioiden kohdalla.

Sisimpurissa on mukana monia Bangladeshilaisia näyttelijöitä ihmisroolien tekijöinä, mutta sarjan päähenkilöt ovat neljä Muppettia.

Kuva 7. Sisimpurin hahmo Tuktuki.

Tuktuki on tiedonhaluinen viisivuotias tyttö köyhästä bangladeshilaisesta perheestä, joka kokeilee pelottomasti uusia asioita. Vaikka Tuktukin perhe ei ole rikas, hänellä on silti mahdollisuus käydä koulua. Hän haluaa oppia kaiken maailmasta ja jakaa oppimiin asioita innoissaan muiden kanssa. Tuktukin lempipuuhiia ovat unelmointi ja laulaminen. Sisimpurissa Tuktuki leikkii usein reportteria ja vie katsojat oppimaan Bangladeshin kulttuurista ja historiasta.

Kuva 8. Sisimpurin hahmo Ikri Mikri.

Ikri Mikri on kolmevuotias hellä pikku Muppet, joka haluaa oppia uutta joka päivä. Hän kyselee paljon kysymyksiä koska tietää, että niin saan parhaiten vastauksia. Ikri Mikri kokeilee innoissaan uusia asioita, mutta ei aina onnistu yrityksissään ja tekee myös virheitä. Sisimpurissa Ikri Mikrillä on oma osuus ”Ikris World” (Ikrin maailma), jossa voi mielikuvituksen avulla tapahtua mitä vaan. Ikrillä on nukke nimeltään Tintim ja yhdessä he ovat osa Sisimpurin osuutta, jota luotsaa ihmishahmo Shemai Ali. Osuudessa Ikri Mikri ja Tintim oppivat käytännön asioita kuten käsienpesua, pukemista ja sääntöjen noudattamista.

Kuva 9. Sisimpurin hahmo Halum.

Halum on leikkisä ja hauska tiikeri, jolle tärkeimmät asiat ovat luonto ja ympäristö. Hän on aina valmis auttamaan ja tietää paljon ympäristö- ja kierrätysasioista sekä terveellisestä ruokavaliosta. Halum rakastaa kalaa ja kasviksia ja esiintyy välillä supersankarihahmona, jonka nimi on ”Vegetable hero”.

Kuva 10. Sisimpurin hahmo Shiku.

Shiku on erinomaisen mielikuvituksen omaava 5-vuotias sakaali. Hänen paras ystävänsä on Tuktuki. Shiku on viisas, mutta hyvin naiivi ja yrittää selvittää Sisimpurissa tapahtuvia mysteereitä esittämällä etsivää. Shiku keräilee monenlaisia asioita kuten

postimerkkejä. Sisimpurissa Shikulla on oma osuus ”Shiku’s can you tell”, Shiku kertoo, jossa hän esittelee keksimiään hullukurisia ideoita katsojille.

Bangladeshin luova tekijätiimi ehdotti myös, että tavallisten Muppet- hahmojen lisäksi mukaan otettaisiin perinteisiä käsinukkeja, joilla on vuosisatoja vanhat perinteet Bangladeshissa. Tekijät kokivat nukkien lisäävään sarjaan siihen kaivattua perinteisen kulttuurin osaa. Niinpä osuudessa ”Ikri’s World” on mukana neljä nukkehahmoa, jotka ovat osa traditionaalista Bangladeshilaista kulttuuria. Gaanwalla on lauluun ja soittimiin erikoistunut hahmo, Bhuto hupaisa taikavoimia omaava kummitus, Konka keiju, joka auttaa muita ongelmienratkaisussa sekä Hatim, sarvipäinen laulava lintu.

Kuva 11. Sisimpurin hahmot Hatim, Gaanwala ja Bhuto.

Koska käsinukeilla kerrotuilla tarinoilla on pitkät perinteet Bangladeshissa oli Sisimpuria suunniteltaessa luonnollista kiinnostaa Muppetteihin erityishuomiota ja antaa nukkeosuuksille vielä lisää tilaa ”Ikri’s world”- osuudesta. Lisäksi aikuiskatselijoita pyrittiin houkuttelemaan Sisimpurin ääreen sillä, että nukkien suunnittelijaksi ja tekijäksi valittiin kuuluisa Bangladeshilainen taiteilija Mustafa Monfar.

Huomionarvoista Sisimpurin tuotannossa on myös se, että sarjan tapahtumapaikka ei ole katu kuten alkuperäisessä versiossa, vaan aukio, jonka keskellä kasvaa suuri Banyan puu. Lisäksi tuotannossa otettiin tarkkaan huomioon myös se, että lasten osuuksia kuvataan tasapuolisesti sekä maaseudulla että kaupunkiympäristössä. (Sisimpur’s reach... 2009, 1-7.)

Viimeisimpänä asiana joka kertoo Sisimpurin tekijöiden kekseliäisyydestä, mainitsen riksänäytökset (rickshaw screenigs). Koska pääosa Bangladeshin väestöstä asuu maaseudulla, suurimmalla osalla ei ole mahdollisuutta riittävän sähkösaantiin. Myöskään kaupungeissa sähköt eivät ole toiminnassa läheskään koko päivää, maaseudulla vielä harvemmin. Välttävä tai hyvä mahdollisuus sähkösaantiin on vain 40 %:lla bangladeshilaisista. (Electricity sector in Bangladesh, Wikipedia, 22.9.2013).

Slummimaisissa kylissä saattaa olla käytössä muutama televisio, mutta oma vastaanotin on mahdollinen vain paremmin toimeentulevalle väestölle. Näin ollen Sesame Workshopin tuottajien oli otettava huomioon, että lapsilla jotka eniten tarvitsisivat Sisimpurin tarjoamaa opetuksellista viihdettä ei ole mahdollisuutta tv:n katseluun. Tämän vuoksi Sesame Worksop kehitti erityiset riksänäytökset, joissa riksaan kiinnitetty liikuttava tv-vastaanotin kiertää köyhissä kylissä ja lapset saavat mahdollisuuden katsoa Sisimpuria. Vaikka riksänäytökset tavoittavat vain minimaalisen osan Bangladeshin miljoonista lapsista, pidän ideaa silti äärimmäisen hyvänä, esimerkkiä antavana ja positiivisuutta levittävänä. (Sisimpur's reach... 2009, 1-7; Moody A. 10.3.2009.)

Kuva 12. Lapset tungeksivat riksänäytöksessä.

5 KOSOVO- Rruga Sesam/ Ulica Sezam

Tässä luvussa käsitellään Kosovon maakohtaista versiota Seesamtiestä. Luvussa perehdytään tuotannon suunnitteluun ja kehitykseen sekä ohjelman katselusta saatuihin tutkimustuloksiin. Lähteenä on käytetty tutkimusta ”*Assesment of Educational Impact Rruga Sesam and Ulica Sezam in Kosovo.*” (2008)

5.1 Kriisien runtelema Kosovo- perustietoa

Kosovo sijaitsee Balkanilla Etelä-Euroopassa ja se julistautui itsenäiseksi valtioksi Serbiasta 17.2.2008. Toisin kuin 105 YK:n jäsenvaltiota, Serbia ei ole tunnustanut Kosovon itsenäisyyttä vaan pitää sitä ainoastaan autonomisena maakuntanaan. Kosovon asukkaista 88 % on albaaneja ja 7 % serbejä. Näiden kahden etnisen ryhmittymän välillä on edelleen suuria ongelmia johtuen vuosikausia jatkuneista erimielisyyksistä. (Kosovo, Wikipedia, 20.11.2013.)

Kosovon laajat poliittiset ja sosiaaliset ongelmat vaikuttavat epäilyksettä lasten kasvatukseen, koulutukseen ja yleisesti elämään. Kukaan lapsi ei syntyessään vihaa tai halveksu toisen ”rodun” edustajaa vaan kaikki tämänkaltaiset negaatiot johtuvat aikuisten antamasta esimerkistä ja mielipiteistä. Tilanne Kosovossa on edelleen osittain se, että suurin osa albaani- ja serbilapsista opetetaan pienestä asti halveksimaan toisiaan, he käyvät eri kouluja, käyttävät eri busseja ja asuvat eri alueilla. (Sesame Workshop, Kosovo, www-sivut.)

Tämä kaikki tapahtuu yhden maan sisällä, jonka olisi tarkoitus kehittyä toimivaksi ja konfliktittomaksi valtioksi. Huolimatta siitä, että serbeillä ja albaaneilla on yhtenäinen kulttuuri ja tavat, on vuosikymmeniä jatkunut vihanpito ja eriarvoisuus edelleen arkipäivää Kosovon lasten elämässä. Lisäksi esiopetus ennen kouluun menoa on Kosovossa rajoittunutta eikä sitä ole tarjolla kaikille tarvitseville, kuten esimerkiksi Suomessa. 90 % 3 – 6-vuotiaista lapsista ei käy päiväkodissa tai muussa esiopetuksessa. (allacademic, www-sivut).

5.2 Tuotannon käynnistäminen

Vuonna 2004 Sesame Workshop aloitti projektin, jonka lopputuloksena on Rruga Sesam/Ulica Sezam - sarja, Kosovon maakohtainen versio Seesamtiestä. Ohjelman tuotannossa käytettiin pohjana Open Sesame mallia, johon yhdistettiin Kosovossa kuvattuja osia. Ohjelman kohderyhmäksi valittiin 3 – 7-vuotiaat lapset ja sen pääasiallinen tarkoitus on kasvattaa lasten ymmärrystä omasta kulttuuristaan ja ”vastapuolen” kulttuurista. Tämän teeman sisällä opetetaan erityisesti toisten kunnioittamista ja erilaisuuden/kulttuurin monimuotoisuuden hyväksymistä. Toinen pääasia sisällössä on kognitiiviset taidot kuten kirjoittaminen ja lukeminen. (Assesment of... 2008, 3-4.)

Ensimmäinen tuotantokausi Rruga Sesam/Ulica Sezam ohjelmaa valmistui siis vuonna 2004. Rruga Sesam albaniaksi ja Ulica Sezam serbiaksi. Yleinen käytäntö on, että ohjelmaa lähetetään Kosovossa neljältä eri kanavalta, joka on melko poikkeuksellista mutta tässä tapauksessa erittäin tarpeellista. Radio television Kosovo (RTK), joka tavoittaa 75 % maasta, lähettää ohjelman albaniankielistä versiota. Kanavat TV Puls, TV Most sekä TV Herc lähettävät ohjelmaa serbiaksi.

Tuotantotiimissä oli mukana niin paikallisia kosvolaisia tuottajia, yhdysvaltalaisia jäseniä Sesame Workshopista kuin Unicefinkin edustajia. Kekseliästä oli mielestäni ottaa Unicef mukaan tuotantoon, sillä heidän tiiminsä toi mukaan osaamista kriisialueilla toimimiseen. Koska vuonna 2004 Kosovon tilanne oli herkkä ja käynnissä oli mellakointa, oli erittäin tärkeää, että tuotannossa oli mukana ammattilaisia, jotka osasivat ottaa huomioon kriisitilanteen mukanaan tuomia ongelmia. Paikallisilla tiimin jäsenillä taas oli omakohtaista kokemusta albaanien ja serbien välillä vallitsevasta vaikeasta tilanteesta ja siitä, kuinka monet lapset opetetaan pienestä asti väheksymään ja vihaamaan toisiaan. Sesame Workshopin tiimi taas antoi osaamisensa käytännön ohjelmanteosta ja Open Sesamen käyttämisestä sarjan pohjana. Näiden ryhmien lisäksi tuotannossa on lisäksi kolme erityistiimiä joiden osaamisalueet ovat sarjan opetussuunnitelma, jaksoja varten tehtävä tutkimustyö ja muu valmistelu. (Assesment of... 2008, 1-14.)

Ohjelman tuottajan Basia Nikorowin mukaan sarjan ensimmäisen tuotantokauden tärkein tehtävä oli pyrkiä siihen, että albaani ja serbilapset oppisivat inhimillistämään toisensa ja pääsemään pois stereotyyppioista joita heille oli toisistaan opetettu. Sarjan toinen tuotantokausi tuli ulos 2006 ja kolmas 2008. (Sesame Workshop, Kosovo, www-sivut.)

5.3 Huomioita tuotannosta

Taulukko 7. *Rruga Sesam/Ulica Sezam - ohjelman opetussuunnitelma.*

Ihmisten monimuotoisuus	Tunteet	Sosiaaliset ryhmät ja instituutiot	Terveys ja turvallisuus	Numerot	Kirjallisuus
Erilaisuuden ja samanlaisuuden arvioiminen Etninen ja kulttuurinen monimuotoisuus Vastakkaisen sukupuolen kunnioitus Lapset joilla on erikoistarpeita (vammaisuus) Eri kielten arvostaminen	Tunteiden tunnistaminen ja ilmaisuus Itsehillintä ja tarkoituksenmukainen tunteiden ilmaisuus Itsetunto	Perhe ja koti Naapurusto Kulttuuri, urheilu ja taide Luonnonympäristö Ihmisen luoma ympäristö	Lääkäriin käynti Sairauksien ennaltaehkäisy Turvallisuus- Harjoitukset	Laskeminen Numeroiden tunnistus	Sanavaraston kehitys Kirjainten tunnistus

Tuotanto käynnistettiin Kosovossa pidetyssä seminaarissa, johon kokoontui Rruga Sesamin/Ulica Sezamin koko tekijätiimi.

Tekijöillä oli heti tuotannon alkaessa kaksi isoa ongelmaa. Kuten aikaisemmin mainittiin, serbi- ja albaanilapset eivät ole lähes ollenkaan tekemisissä keskenään, vaikka he elävät samassa maassa ja heidän olisi tarkoitus olla yksi kansa erilaisista etnisistä taustoista huolimatta. Sarjan pääasiallinen tarkoitus oli vähentää vihaa näiden kahden ryhmittymän välillä. Kuten kaikki Seesamtien versiot, myös Rruga Sesamin/Uliga Sezamin haluttiin koostuvan eri osioista, joita ovat mm. Muppetit, animaatiot, laulut ja lorut, sekä yhtenä tärkeimmistä, osuudet joissa on mukana lapsia.

Ongelmaksi muodostui se, että käytännön toteutuksen kannalta tämä oli hyvin hankalaa ja jopa mahdotonta toteuttaa. Koska kuvaukset käynnistyivät samaan aikaan kun Kosovon poliittinen tilanne oli erittäin epävakaa, tekijöiden ei onnistunut tuottaa materiaalia, jossa albaanilapset ja serbilapset olisivat kanssakäymisessä keskenään. Open Sesamessa yksi osuus on sellainen, jossa lapset esimerkiksi pelaavat tai leikkivät jotakin, mutta näinkin yksinkertainen asia oli mahdotonta toteuttaa käytännössä Kosovon versiossa. Niinpä tuottajat miettivät vaihtoehtoisia lähestymistapoja asiaan. Tämänkaltainen osuus oli tekijöiden mielestä erittäin tärkeä juuri Kosovon versiossa, koska ilman sitä koko sarja olisi menettänyt merkitystään muutoksen tekijänä ja suvaitsevaisuuden puolesta-puhujana. Lopulta tuottajat päättivät tehdä osuudesta montaasin, jonka jokaisessa osassa oli pelkästään yhden etnisen ryhmän lapsia. Serbien ja albaanien lisäksi omat osuudet oli myös muilla Kosovon vähemmistöillä kuten romaneilla, bosnialaisilla ja turkkilaisilla. (Sesame Workshop, Kosovo, www-sivut.)

On tärkeää huomata, että tekijät päätyivät esittämään lasten osuudet montaasina, jolloin ne näyttäytyivät katsojalle saman arvoisina. Vaihtoehtona olisi ollut ripotella lasten osuudet eri puolille yhtä jaksoa, mutta tällöin yhteenkuuluvuuden ja samanarvoisuuden tunne ei olisi ollut niin vahva. Lapset kuvattiin tekemässä normaaleja asioita ja ne pysyivät osittain samoina vaikka henkilö (eli etninen tausta) vaihtui. Esimerkiksi albanialainen lapsi syömässä isoäitinsä kanssa ja sen jälkeen serbialainen tekemässä samaa. Lisäksi kaikki yhden montaasin lapset pyrittiin kuvaamaan saman ikäisinä.

Näin pyrittiin saada katsojat ymmärtämään, että ”niillä toisillakin” on nimi ja perhe, he ovat saman ikäisiä kuin katsoja ja pitävät samoista asioista kuten perheen ja sisarusten kanssa olemisesta tai esimerkiksi jalkapallosta.

Tilanne oli Kosovossa niin negatiivinen ja viha sellaisella tasolla, että nämä asiat eivät todellakaan olleet lapsille itsestään selviä. Toki ymmärrän ja tiedän, että mainitsemani asiat ovat yleistämistä ja varmasti Kosovossa oli myös perheitä, joissa lapsia kasvatettiin ajattelemaan suvaitsevaisemmin, mutta suvaitsemattomuus oli kuitenkin laaja ongelma. Tuottajien kekseliäisyydestä kertoo myös se, että he pyrkivät valitsemaan monitaaseihin lapsia jotka olivat mahdollisimman eri näköisiä ja esimerkiksi serbilapsi olikin tummaihoisen. Tämä toi oman lisänsä siihen, että lapset oppivat ajattelemaan toisensa ulkonäköä tai uskontoa vähemmän stereotyyppisesti.

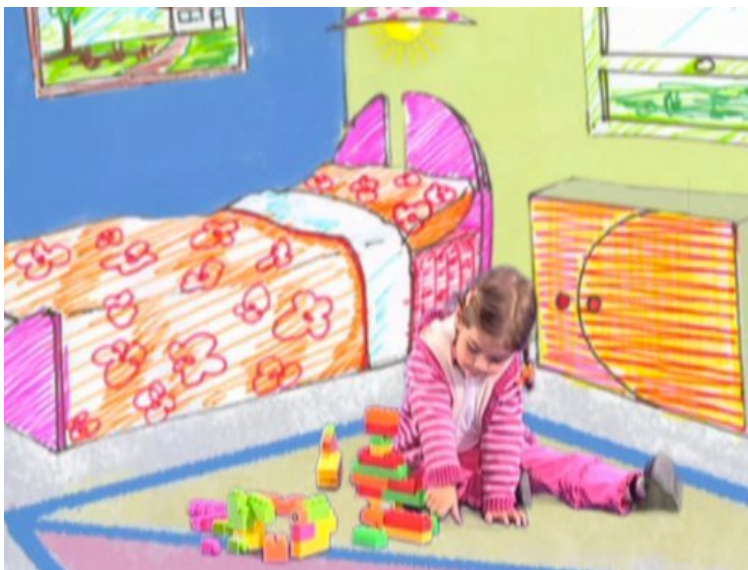
Toinen erittäin suuri ongelma tuotannossa oli kirjaimet, sillä Kosovossa on käytössä kahdet viralliset aakkoset. Serbit käyttävät kyrillisiä aakkosia ja albaanit latinalaisia. Serbit käyttävät satunnaisesti myös latinalaisia aakkosia, mutta albaanit eivät käytä, opettele tai monissa tapauksissa eivät halua edes nähdä kyrillisiä aakkosia. Tekijät eivät siis voineet missään nimessä käyttää kumpiakaan aakkosia edes ohjelman alkutunnuksessa, koska sillä tavalla he olisivat heti valinneet puolensa joko serbeistä tai albaaneista. Ohjelman alkutunnus päädyttiinkin tekemään niin, että sama tunnari tulee alussa kaksi kertaa, ensin albaniaksi (Rruga Sesam) laulettuna ja sitten serbiaksi laulettuna (Ulica Sezam). Tunnuslaulun lopussa kolme Muppet-hahmoa sanovat ohjelman nimen, eikä sitä tule kirjoitettuna näkyviin kummallakaan kielellä. (Ohjelman alkutunnus liitteenä viisi.)

Miten sitten käsitellä kirjoittamista ja kirjaimia, jos tekijöillä ei ollut mahdollisuutta näyttää kirjoitettuja kirjaimia ohjelmassa? Sesame Workshopin jäsen Rocio Galarza ehdotti aivan uudenlaista ideaa, jossa kirjallisuutta käsiteltäisiinkin puhumalla ja näin ollen kirjaimia ei tarvitsisi käytännössä näyttää ruudulla, kuten kaikissa muissa Seesamtien versioissa tehdään. Suunnittelutiimi loi monikielisen ”visuaalisen sanakirjan”, jossa eri etnisistä taustoista tulevat lapset pitävät käsissään esineitä ja sanovat esineen nimen kukin omalla kielellään. Lopputulos oli siis rytmikäs lorumainen laulu, jossa esineen nimi sanotaan viidellä eri kielellä. Visuaalisen sanakirjan tarkoitus ei ole se, että lapset oppisivat sanoja kaikista viidestä kielestä vaan se, että he tottuvat kuulemaan muutakin kuin omaa kieltään. Osio pyrkii välittämään lapsille viestin, että ”ne toisetkin” lapset käyttävät samoja esineitä ja leluja, mutta vain kutsuvat niitä eri tavalla.

Open Sesame konseptissa yhtenä osa-alueena on kirjainten kirjoittamisen opetus, mutta se ei ollut mahdollista Kosovon versiossa. Siksi oli mielestäni hyvä, että tekijät ajattelivat uudella tavalla ja päätyivät ottamaan tilalle visuaalisen sanakirjan.

Ohjelman toisen tuotantokauden (vuonna 2006) päätavoite oli opettaa lapsia ymmärtämään, että heillä on oikeus olla lapsia ja tehdä lapsille ominaisia asioita vaikka valtio, jossa he elävät, onkin murroksessa. Poliittiset tilanteet ovat aina aikuisten syy ja niiden vuoksi lapset joutuvat tahattomasti kärsimään aikuisten aiheuttamista ongelmista. Tämä loi Kosovon lapsille monia ongelmia ja epäkohtia normaalissa arkielämässä, joten Rrugaga Sesam/Ulica Sezam - ohjelman tekijät päättivät käyttää ohjelman vaikutusvaltaa muuttaakseen ajattelutapaa positiivisemmaksi. He yksinkertaisesti näyttivät ohjelmassa eri etnisistä taustoista tulevia lapsia touhuamassa ulkona tai leikkipuistossa, leikkimässä leluilla ja vain oleskelemassa toistensa seurassa. Tämä osuus pyrki näyttämään lapsille, että on normaalia tehdä kyseisiä asioita ja pyrkiä ajattelemaan ja toimimaan positiivisesti vaikka maan tilanne oli mitä oli. (Sesame Workshop, Kosovo, www-sivut; Davis 2009, 256-258)

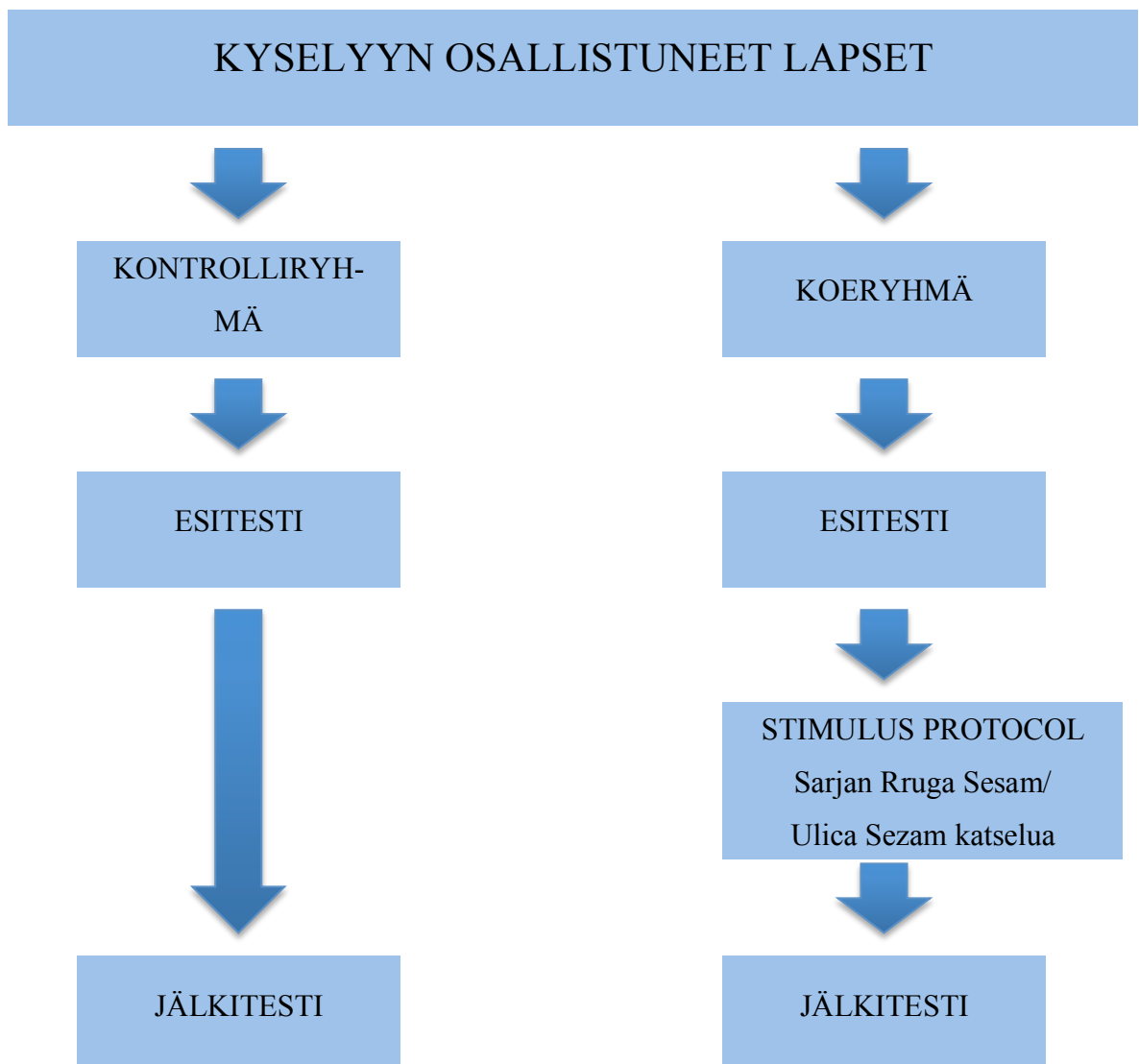
Rrugaga Sesamilla/Ulica Sezamilla oli siis monia asioita ja tavoitteita, joihin se pyrki jaksoillaan vaikuttamaan ja ottamaan kantaa. Mutta saavutettiinkö tavoitteita oikeasti ja kuinka laaja ohjelman vaikutus Kosovossa oli?

Kuva 13. Still-kuva Rrugaga Sesamin/Ulica Sezamin alkutunnuksesta.

5.4 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa tutustutaan ”Assesment of Educational Impact Rruga Sesam and Ulica Sezam in Kosovo”- tutkimuksen tuloksiin. Samalla tavoin kun Bangladeshin Seesam-tieversion Sisimpurin vaikutuksia tutkittiin kolme vuotta kestäväällä tutkimuksella, samankaltainen tutkimus toteutettiin myös Kosovossa vuonna 2008. Tutkimuksen tilasi ja rahoitti Sesame Workshop, ja sen on toteuttanut yritys nimeltä Fluent. Kosovossa tehty tutkimus ei ole yhtä laaja kuin Bangladeshin vastaava. Kosovon tutkimukseen osallistui 536 serbialaista ja albanialaista lasta ja se toteutettiin vuonna 2007 kolmen kuukauden aikana. Myös tutkimuksen metodi oli erilainen.

Kaavio 2. Tutkimuksen eteneminen. Lasten jaottelu kahteen ryhmään ja eri vaiheet.

Kuten yllä olevasta kaaviosta kaksi huomataan, testi toteutettiin mielenkiintoisella tavalla jakamalla lapset kahteen eri ryhmään. Tutkimukseen osallistui 536 lasta, jotka kaikki olivat viisi - tai kuusivuotiaita. Kontrolliryhmässä oli 253 lasta ja koeryhmässä 283. Kummallekin ryhmälle tehtiin ensin sama kysely, joka koski Ruga Sesam/ Ulica Sezam - ohjelmassa käsiteltäviä asioita. Kosovon versiossa pääpaino opetus suunnitelmassa on sosiaalisissa taidoissa, ”vastakkaisen” kulttuurin arvostuksessa sekä tunteiden ilmaisussa. Ensimmäinen kysely tehtiin heinäkuussa 2007.

Koeryhmän tuli sen jälkeen kuuden viikon ajan katsoa Ruga Sesamia/Ulica Sezamia niin usein kuin heistä tuntui luonnolliselta. Lapsia ei siis kehoitettu katsomaan ohjelmaa sen enempää kuin tavallisestikaan. Kontrolliryhmän lapsia sen sijaan kehoitettiin välttämään ohjelman katsomista kokonaan.

Tämän jälkeen samankaltainen kysely tehtiin uudelleen molemmille ryhmille syyskuussa 2007, ja vastauksissa tapahtuneet muutokset analysoitiin ja niitä verrattiin aikaisempiin tuloksiin. Koska kyselyn toinen ryhmä ei katsonut ollenkaan Ruga Sesam/Ulica Sezam - sarjaa, oli tutkimuksessa mahdollista vertailla sitä, johtuivatko (mahdolliset) vaihtuneet mielipiteet ja asenteen todella ohjelmasta. Aluksi tehdyllä testillä saatiin pohjatason tulokset, joiden vastauksiin jälkimmäisen testin tuloksia vertailtiin. Näiden kahden ryhmän avulla voitiin tutkia ohjelman katselun ja asenteiden muutoksen kausaalisuuhdetta, oliko Ruga Sesam/Ulica Sezam - sarjasta todella hyötyä ja vaikuttiko sen katseleminen lapsiin positiivisesti/negatiivisesti.

Kyselyyn otettiin mukaan ainoastaan 5 ja 6-vuotiaita lapsia, sillä vastaukset, joita ennen tutkimuksen alkua tehdyssä koekyselyssä nuoremmilta lapsilta saatiin, olivat vaikeita ymmärtää. Ongelmia tuottivat erityisesti sosioemotionaalisiin ja ihmisten monimuotoisuuden liittyvät kysymykset. Nuoremmat lapset myös uupuivat kyselyyn nopeammin, eivätkä jaksaneet keskittyä riittävästi. (Assesment of... 2008, 8-11.)

Kyselyyn osallistui sekä Kosovon albaaneja että serbejä. Molempien etnisten ryhmien osallistujia rekrytoitiin sekä maaseudulta että kaupungeista.

Taulukot tutkimukseen osallistuneiden lasten iästä, sukupuolesta, etnisestä taustasta, asuinalueesta ja siitä, oliko lapsi aikaisemmin katsonut Ruga Sesam/ Ulica Sezam-ohjelmaa ovat liitteenä kuusi. (Assesment of... 2008, 15-16.)

Ruga Sesam/Ulica Sezam sarjan tulosten arvioinnissa keskityn erityisesti vastauksiin, joita saatiin kyselyn erilaisuuden hyväksymiseen ja sosioekonomisiin aiheisiin liittyvistä kysymyksistä. Tämä siksi, että kyseiset aiheet olivat tärkeimmässä osassa ohjelman opetussuunnitelmassa.

Kysely toteutettiin niin, että osallistuva lapsi keskusteli tutkimuksen tekijän kanssa aina kahden kesken. Näin vältettiin ryhmän paineesta johtuvat vastaukset ja pyrittiin mahdollisimman totuudenmukaiseen lopputulokseen. Tuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin otettava huomioon lasten mahdollinen miellyttämisen halu tutkijoita kohtaan, ja siitä johtuvat muutokset vastauksissa. Tutustuessani kaikkiin kyselystä saatuihin vastauksiin huolellisesti olen kuitenkin huomannut, että joukossa oli paljon myös negatiivisia vastauksia, jotka eivät mitenkään puhuneet sarjan puolesta. Siksi kyselystä saatuja vastauksia voidaan mielestäni pitää suhteellisen luotettavina ja monimuotoisina.

Kun tutkimus aloitettiin, enemmistö lapsista ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt Ruga Sesam/Ulica Sezam - sarjaa. Serbialaisista lapsista 87 % vastasi, ettei ole katsonut sarjaa aikaisemmin. Albanialaisista lapsista 62 % ei ollut katsellut sarjaa. Viimeisen kuukausien aikana sarjaa oli katsonut vain 3 % serbialaisista lapsista, kun vastaava tulos albanialaisilla lapsilla oli 33 %. (Assesment of... 2008, 18.)

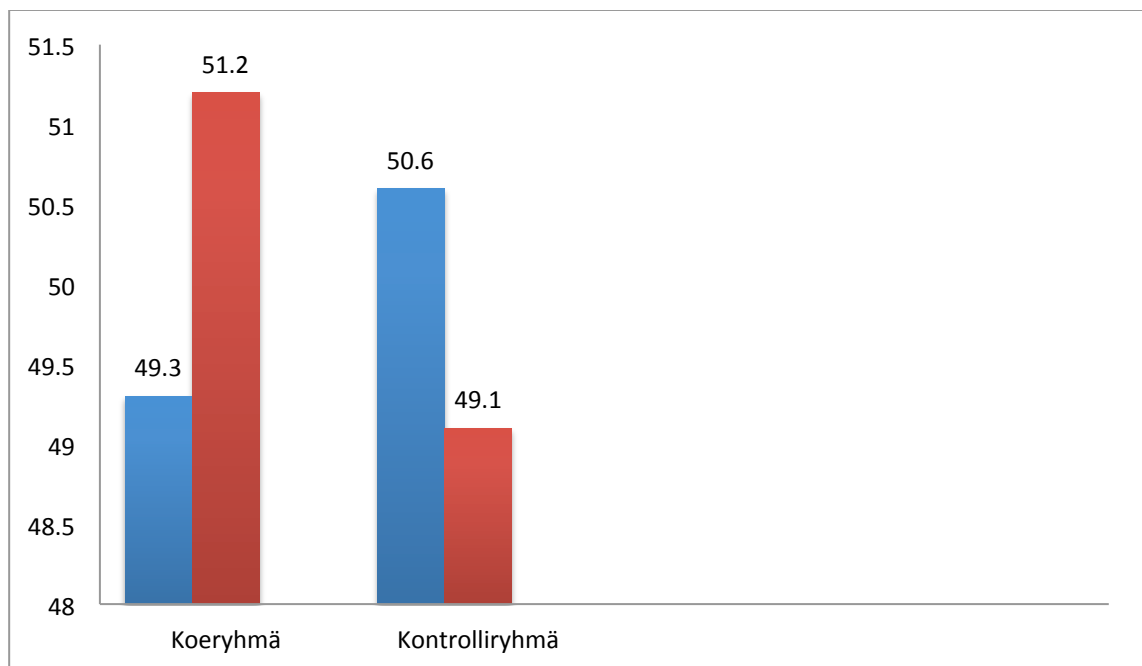
Kunnioitusta ja ymmärrystä eri kulttuureihin testattiin viidellä eri tavalla. Seuraavissa kappaleissa esittelen kolmen ensimmäisen kohdan tulokset ja kaaviot tutkimustuloksista.

1. *Samankaltaisuuden/samanarvoisuuden tunnistaminen*
2. *Suhtautuminen ulkomaalaiseen lapseen*
3. *Suhtautuminen lapseen joka puhuu eri kieltä*
4. *Suhtautuminen eri etnistä ryhmää edustavaan lapseen*
5. *Suhtautuminen romanilapseen*

1. Samankaltaisuuden/samanarvoisuuden tunnistaminen

Lapsille näytettiin valokuva tummaihoisesta lapsesta, joka oli samanikäinen kuin kyselyyn osallistunut lapsi, jonka jälkeen lapselta kysyttiin kysymyksiä.

- ° Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi pitää leikkimisestä ja hauskanpidosta kuin sinä?
- ° Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi haluaisi syödä (tyypillistä kyselyyn osallistuvan lapsen kulttuurista)?
- ° Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi rakastaa viettää aikaa ystäviensä/perheensä kanssa samalla tavalla kuin sinä?
- ° Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi haluaa olla hyvä ja tehdä oikeita päätöksiä samalla tavalla kuin sinä?

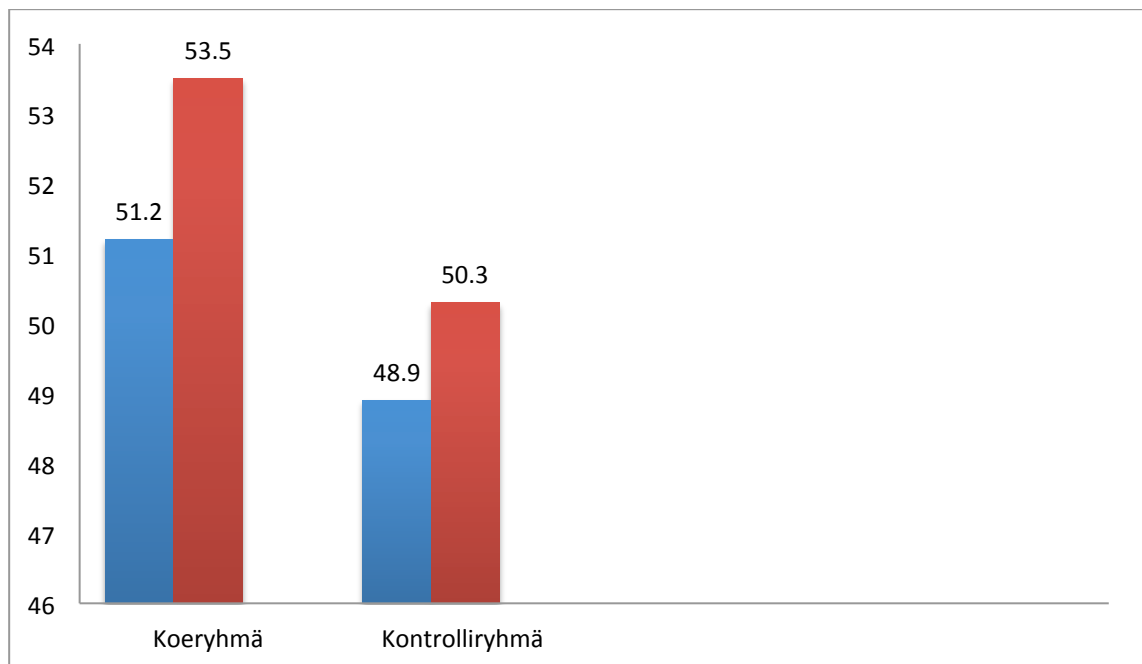
Kaavio 3. Samankaltaisuuden/samanarvoisuuden tunnistaminen. Luvut ovat prosentteja. Maksimitulos kyselyssä 100 %.

Kuten kaaviosta kolme nähdään, kuuden viikon testijakson jälkeen koeryhmän tulokset paranivat hieman alle 3 % eli 49.3 %:sta 51.2 %:iin. Kontrolliryhmän tulos taas putosi 50.6 prosentista 49.1 prosenttiin. (Assesment of... 2008, 21.)

2. Suhtautuminen ulkomaalaiseen lapseen

Lapsille näytettiin kuva kiinalaisesta lapsesta, joka oli pukeutunut perinteiseen kiinalaiseen kansallispukuun, jonka jälkeen lapsilta kysyttiin kysymyksiä. Kuvan lapsi oli samaa sukupuolta kuin tutkimukseen osallistuva lapsi. Tällä tavoin pyrittiin välttämään mahdolliset sukupuolirooleista aiheutuvat negatiiviset mielikuvat.

- ° Haluaisitko tavata tämän lapsen?
- ° Haluaisitko leikkiä tämän lapsen kanssa? Mikäli kyllä, kuinka paljon?
- ° Haluaisitko olla ystävä tämän lapsen kanssa? Mikäli kyllä, kuinka paljon?
- ° Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi haluaisi olla ystävä kanssasi?
- ° Haluaisitko, että kuvan lapsi tulisi kylään sinun kotiisi? Mikäli kyllä, kuinka paljon?
- ° Haluaisitko mennä kylään kuvan lapsen kotiin?

Kaavio 4. Suhtautuminen ulkomaalaiseen lapseen. . Luvut ovat prosentteja. Maksimitulos kyselyssä 100 %.

Koeryhmän tulokset nousivat 51.2 %:sta 53.5 %:iin. Kontrolliryhmän tulokset nousivat 48.9 %:sta 50.3 %:iin. (Assesment of...2008, 22.)

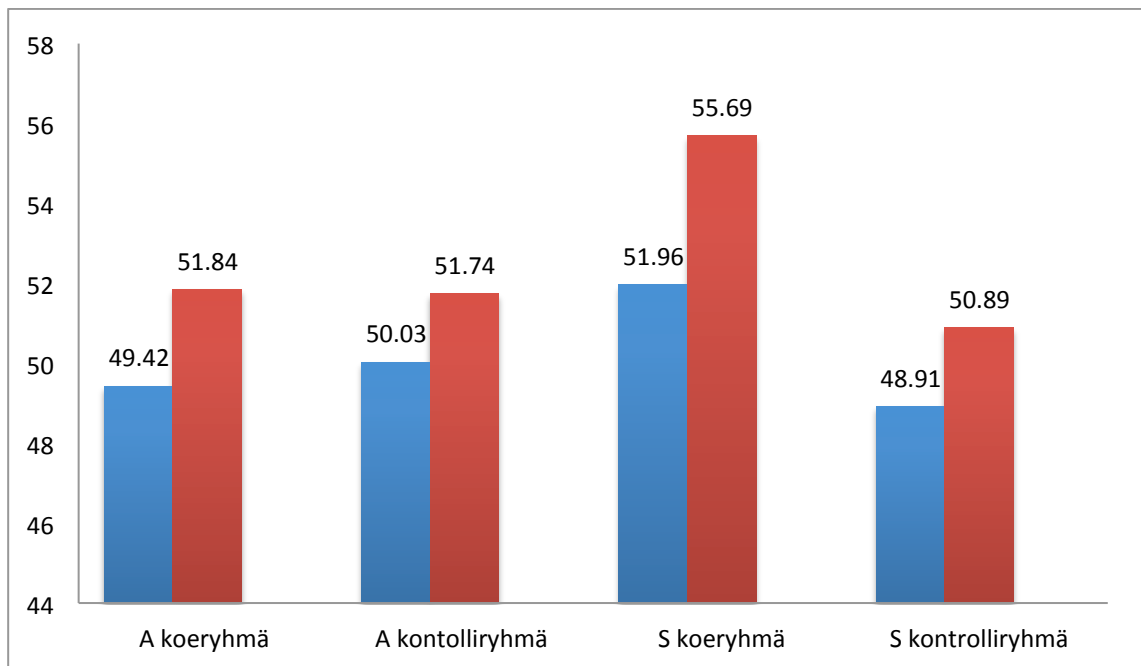

3. Suhtautuminen lapseen joka puhuu eri kieltä

Lapsille kuvailtiin tapahtumasarja, jossa ryhmä lapsia pelaa tai leikkii ja heitä lähestyy uusi lapsi, joka ei puhu samaa kieltä kuin muut. Uusi lapsi haluaa liittyä lasten joukkoon ja pelata heidän kanssaan. Uuden lapsen kieltä ei määritelty muulla tavalla kuin että se oli eri ja muut eivät osanneet kieltä. Tämän jälkeen lapsilta kysyttiin joukko kysymyksiä. Lapsille näytettiin myös kuva lapsesta, joka kuvasti paikalle tullutta lasta.

- ° Oletko sitä mieltä, että tarinan lapset *aikovat* leikkiä kuvassa näkyvän lapsen kanssa?
- ° Oletko sitä mieltä, että heidän kaikkien tulisi leikkiä uuden lapsen kanssa vai ainoastaan osan?
- ° Oletko sitä mieltä, että lasten *pitäisi* leikkiä kuvan lapsen kanssa?
- ° Oletko sitä mieltä, että kaikkien lasten tulisi leikkiä kuvan lapsen kanssa vai ainoastaan niiden jotka haluavat?
- ° Miksi on ok/ ei ole ok leikkiä kuvan lapsen kanssa? (Avoin loppu, tilaa kommentteille.)

Tämän kyselyn tulokset ilmoitan kaaviolla, jossa serbi- ja albaanilasten tulokset on eroteltu, jotta saadaan parempi käsitys myös siitä, kuinka ohjelma toimii näille kahdelle eri etniselle ryhmälle.

Kaavio 5. Suhtautuminen lapseen joka puhuu eri kieltä.

Kuten aikaisemmin on mainittu, serbejä on Kosovon väestöstä vain pieni osa albaaneihin verrattuna. Tuloksista nähdään, että sarjan katseleminen vaikuttaa enemmän positiivisesti serbialaisiin lapsiin kuin albanialaisiin lapsiin. Riippuu hieman katsantokannasta, pidetäänkö tätä positiivisena vai negatiivisena asiana. On hyvä, että vähemmistöön kuuluvat serbit muuttivat mielipidettään eri kieltä puhuvista lapsista positiivisempaan suuntaan, mutta etnisten ryhmien koot huomioon ottaen, albaanilapsilla olisi enemmän syytä huomioida serbejä, koska albaaneja on suuri enemmistö ja vähemmistöjä kohdellaan usein (kuten tässäkin tapauksessa) epätasa-arvoisesti valtaväestöön nähden. (Assesment of...2009, 25-26.)

Lapsilta kerätyjä kommentteja, miksi olisi ok leikkiä kuvan lapsen kanssa

- ° *Koska hänellä ei ole ystäviä ja on hienoa tarjota ystävyyttä toisille*
- ° *Meidän kaikkien pitäisi leikkiä yhdessä, koska opettaja koulussa on sanonut niin*
- ° *Se on synty, että hänellä ei ole ystäviä ja hän on kaukana kotoa*
- ° *Koska hän on surullinen eikä hänellä ole ketään kenen kanssa pelata*
- ° *Koska jos emme leiki hänen kanssaan, hän sanoo että meidän isiemme pitää mennä vankilaan*
- ° *Voisimme opettaa hänelle albaniaa*
- ° *Ei ole hänen oma syynsä, ettei hän osaa serbiaa*
- ° *Hänen kanssaan pitäisi pelata, jotta hän tulisi meille kateelliseksi*
- ° *Hän voisi opettaa minulle omaa kieltään*

Lapsilta kerätyjä kommentteja, miksi ei olisi ok leikkiä kuvan kanssa

- ° *Koska hän voisi alkaa itkeä, hän on köyhä eikä osaa albaniaa*
- ° *Koska emme voi kommunikoida*
- ° *Hän ei osaa kieltämme ja hänen pitää leikkiä yksin*
- ° *Koska hän ei ole hyvä ihminen, sillä hän ei osaa albaniaa*
- ° *Koska hän on ehkä albaani*
- ° *Koska emme ymmärrä toisiamme*
- ° *En pidä hänestä*
- ° *Se ei ole hyväksyttävää, koska hän on albaani ja albaanit tappaa serbejä*

(Assesment of... 2008, 27.)

Kaikista kaavioista käy ilmi, että Rruga Sesam/Ulica Sezam on saanut aikaan jonkinlaista muutosta lasten ajattelutavoissa ja suhtautumisessa. Koeaika oli kuitenkin vain kuuden viikon mittainen, joka on melko lyhyt. Kuudessa viikossa lapset ehtivät siis katsoa kuusi jaksoa (ja satunnaisia uusintoja) jaksoista. Siihen nähden tulokset ovat positiivisia ja vaikuttavat kyselyyn osallistuneiden lasten lisäksi myös suurempaan joukkoon ihmisiä, kun lapset jakavat kokemuksiaan sisaruksille, vanhemmille ja ystäville.

Testin kahdessa vaiheessa, serbialaisten lasten asenteet muuttuivat enemmän positiivisemmiksi kuin albanialaisten lasten. Tämä varmasti osaltaan vaikuttaa kulttuuriset ja kasvatukselliset näkökulmat näiden etnisten ryhmien välillä.

Suurin vaikutus juuri tässä testissä saattaa olla myös sillä, että serbialaiset lapset eivät olleet ollenkaan katsoneet sarjaa ennen tutkimuksen aloittamista. Näiden ollen heidän pohjatietonsa sarjassa käsiteltävistä asioista ei ollut samalla tasolla kuin albanialaisten lasten. Tutkimuksen perusteella ei voi myöskään tietää *miksi* sarjan katselu vaikutti/ei vaikuttanut lapsiin, vaan sen perusteella voidaan ainoastaan määritellä oliko sarjalla ylipäättään vaikutusta.

Tutkimuksen perusteella siis tiedetään, että kuuden viikon aikana sarjan katselulla oli suhteellisen runsas vaikutus serbialaisten lasten asenteisiin, mutta albanialaisiin lapsiin vain hyvin vähän vaikutusta. Syitä ei tämän tutkimuksen valossa voi kuin arvailla. Yksi tekijä voi kuitenkin olla se, että ohjelmaa lähetettiin useammin ja säännöllisemmin albaaninkielisillä kanavilla ja albaanilapset olivat katsoneet sitä enemmän jo aikaisemmin. Siksi ohjelmalla oli enemmän vaikutusta serbialaisiin lapsiin, koska heillä ei ollut ”aikaisempia häiriötekijöitä” (eli katselukertoja sarjasta), jotka saattoivat vaikuttaa mielipiteisiin.

Ylipäättään jonkin asian vaikutusta ihmisten asenteisiin ja vaikutuksiin on erittäin vaikeaa tutkia. Vielä haastavammaksi asian tekee se, jos tutkimuksen kohderyhmänä ovat lapset. Lapset oppivat asioita todella nopeasti ja saavat vaikutteita koko ajan, joten on todistaa Ruga Sesamin/Ulica Sezamin olevan pääsyy asenteiden muutokseen. Lisäksi lasten kommunikointikyky ja kielellinen ilmaisu ei ole kehittynyt kokonaan, joka vaikuttaa heidän antamiinsa vastauksiin. Kiinnitin huomiota erityisesti siihen, että monet kysymyksistä oli kirjoitettu vastausta ohjailevaan muotoon, esimerkiksi ”Oletko sitä mieltä, että kuvan lapsi rakastaa viettää aikaa ystäviensä/perheensä kanssa samalla tavalla kuin sinä?” eikä ”Kenen kanssa ajattelisit kuvan lapsen mieluiten viettävän aikaa?” tai ”Haluaisitko leikkiä tämän lapsen kanssa? Mikäli kyllä, kuinka paljon?” eikä ”Mitä tekisit mieluiten kuvan lapsen kanssa/ mitä haluaisit sanoa hänelle?”

Vaikka tutkimuksen aikana Ruga Sesam/Ulica Sezam- sarjalla ei todettu olevan mullistavaa vaikutusta lasten asenteisiin, on suuri saavutus, että tutkimuksella pystyttiin havaitsemaan ylipäättään *minkäänlaista* vaikutusta. Tutkimukseen osallistuvat lapset katselevat sarjaa ainoastaan kuuden viikon ajan, mutta kuten tuloksista käy ilmi, lasten asenteissa on huomattavasti positiivista muutosta. Tuloksia voidaan pitää huomionarvoisina, vaikka ne ovatkin suhteellisen vähäisiä.

6. POHDINTA

Tämä tutkimus on tehty opinnäytetyönäni elokuva- ja tv tuottamisen koulutusohjelmaan. Koen itseni tulevaisuuden osaajana nimenomaan lastenohjelmien tekijänä. Seesamtien kaltainen ohjelmaformaatti on sellainen, jonka tekemisessä toivon itsekkin olevani joskus mukana ja sen vuoksi koen tutkimuksen aikana oppimani asiat erittäin hyödyllisinä ammatillisen osaamiseni kannalta. Koska lapset ovat kiinnostuneita oppimaan uutta ja katsovat paljon televisiota, miksi ei yhdistäisi näitä kahta asiaa?

Aluksi opinnäytetyöni aihe oli nykyistä laajempi käsitellen yleisesti lasten asenteisiin vaikuttamista tv-ohjelmien avulla. Seminaarikurssin jälkeen aihe kuitenkin rajautui käsittelemään ainoastaan Seesamtietä, mikä osoittautui onnistuneeksi päätökseksi. Oli mielenkiintoista huomata, että aihe joka aluksi tuntui aivan liian suppealta, olikin todellisuudessa melkein liian laaja ja minun täytyi todella pohtia kuinka laajasti ja syvällisesti käsittelen aihetta työssäni. Minua kiinnosti koko Sesame Workshop ja sen historia sekä opetukselliset lastenohjelmat yleisesti. Mielenkiintoisimpana ja merkityksellisimpänä asiana pidin kuitenkin sitä, onko Seesamtien katsomisella oikeasti havaittu olevan positiivisia vaikutuksia maissa, joissa ohjelman kansainvälisiä versioita esitetään. Koska lapset ovat kiinnostuneita oppimaan uutta ja katsovat paljon televisiota, miksi ei yhdistäisi näitä kahta asiaa?

Tavoitteeni tälle tutkimukselle oli saada tietoa Sesame Workshop tuotantoyhtiöstä, Seesamtie-ohjelmasta sekä sen kahdesta kansainvälisestä versiosta. Lisäksi pyrin ottamaan selvää, minkälaisia vaikutuksia ohjelman katsomisella käytännössä oli. Kaikkea tätä pyrin pohtimaan oman tuotannollisen osaamiseni kannalta ja tarvittaessa kritisoimaan esiin tulevia seikkoja. Olen mielestäni onnistunut tavoitteissani erittäin hyvin, koska olen saanut vastaukset esittämiini kysymyksiin ja miettinyt oppimieni asioiden soveltamistarkoituksia.

Lähdekirjallisuus jota työssäni käytin, vastasi esittämiini kysymyksiin informatiivisesti ja melko laajasti. Tuotantoyhtiön ja ohjelman historiaan liittyviin kysymyksiin tiedonetsintä oli yksinkertaista ja selkeää. Löysin tietoa hyvin ja onnistuin poimimaan suuresta

määrästä informaatiota tärkeimmät asiat tuotantoyhtiön ja ohjelmaformaatin kehityksen kannalta. Kaikki käyttämäni lähteet olivat lisäksi englanninkielisiä, mikä oli haasteellista. Ohjelmasta annettua kritiikkiä ei ollut helppoa löytää. Internetin keskustelupalstoilla olevia keskusteluja ja arviointeja ei pystynyt ottamaan vakavasti tai pitämään niitä luotettavana lähdemateriaalina. Löysin kyllä internetistä muutamia lehtijuttuja, kolumneja ja videohaastatteluja, joissa Seesamtiessä käsiteltäviä aiheita kritisoitiin ja käytin niitä lähdemateriaalina. Suomalaisesta Seesamtieversioista sain sähköpostin välityksellä arvokasta tietoa ohjelman tuottajalta Marita Porrassalmelta. Lisäksi pyrin tekstissä tuomaan ilmi myös omia käsityksiäni ja pohdintojani aiheista sekä vertailemaan havaintojani löytämiini lähteisiin.

Yksi tärkeimmistä pyrkimyksistäni oli saada selville, vaikuttaako Seesamtien katseleminen käytännössä positiivisesti lasten osaamistasoon. Siksi oli erittäin tärkeää löytää luotettavia ja virallisia tutkimuksia, joita ohjelman katselemisesta on tehty.

Kuten mainittu, Sesame Workshop tilasi ja maksoi sekä Kosovon että Bangladeshin tutkimuksen. Kosovossa tehdyn tutkimuksen toteutti ulkopuolinen mielipidetutkimuksia tekevä yritys Fluent, joka toteutti tutkimuksen itsenäisesti. Näin ollen tutkimusta voidaan pitää puolueettomana ja pystyin arvioimaan sen tuloksia luotettavasti. Bangladeshin version tutkimustulosten arvioinnissa minun täytyi sen sijaan ottaa myös huomioon, että ulkopuolisten tutkijoiden lisäksi mukana oli henkilöitä myös Sesame Workshop tuotantoyhtiöstä. Olen tietoinen, etteivät tutkimuksen tekijät pysty vaikuttamaan lapsilta saatuihin kommentteihin eivätkä tutkimuksen tuloksiin, mutta on silti tärkeää huomioida, että tutkimuksen teossa oli mukana henkilöitä, joiden mielipide saattoi olla puolueellinen Seesamtien hyväksi.

Minkälaisia havaintoja sitten opinnäytetyössäni tein ja sainko vastaukset kysymyksiini joihin pyrin etsimään vastauksia?

Käsitykseni Sesame Workshop tuotantoyhtiöstä laajeni 100 %, sillä eihän minulla aikaisemmin ollut minkäänlaista kokemusta tai mielipidettä yhtiön toiminnasta tai tavoitteista. Minuun teki suuren vaikutuksen se, miten yhtiö alkoi ensimmäisenä käyttää opetussuunnitelmaa pohjana käsikirjoittaessaan lastenohjelmaa, ja vakiinnutti ohjelmalleen nopeasti merkityksellisen aseman lasten elämässä (ensin Yhdysvalloissa ja myöhemmin myös muualla.) Ohjelman tekijät tavoittelivat alusta asti tilannetta, jossa ohjelman jo-

kainen opetuksellinen osa oli viihdyttävä ja jokainen viihdyttävä ja humoristinen osa opetuksellinen. Paljon jaksoja katsoneena voin todeta tämän pitävän edelleen paikkansa, vaikka jaksoja on tehty jo yli 4000. Tuottajana haluaisin pyrkiä samankaltaiseen ammattitaitoon myös siinä, että ohjelman aiheita ja tavoitteita muutetaan aina ajankuvan mukaan eikä jämähdetä asioihin, jotka ovat joskus olleet ajankohtaisia tai tarpeellisia. Nykyajan lasten elämä muuttuu koko ajan ja uusi tekniikka sekä elämäntapojen muutos tuovat uusia ongelmia.

Hyviä esimerkkejä tästä löytyy monia. Vuoden 2013 Seesamtien tuotantokaudessa on esimerkiksi jakso, joka keskittyy siihen, miten vanhemmat käyttävät koko ajan älypuhelimia samaan aikaan kun touhuavat lasten kanssa. Jakso on toteutettu erittäin oivaltavasti ja informatiivisesti huumoria unohtamatta. Kyseinen aihe tuskin olisi ollut tarpeellinen osa Seesamtietä 1970-, -80 tai edes -90 luvuilla, mutta tällä hetkellä kyseinen ongelma on varsinkin länsimaissa erittäin yleinen. Tämä kertoo siitä, että tekijät ovat ajan hermolla. Tuotannolliselta kannalta käytännöllinen idea on myös se, että joitakin jaksoissa käsiteltäviä aiheita kierrätetään kolmen vuoden välein, jolloin ohjelma on jo ehtinyt saada uudet katsojat. Työtä tehdessäni olen tullut siihen lopputulokseen, että tuotannollisesta näkökulmasta tärkein asia Seesamtien menestyksen kannalta Muppettien lisäksi on yhteistyö, jota tuottajat ja käsikirjoittajat tekevät tutkijoiden, psykologien ja lastenkasvatuksen ammattilaisten kanssa. Nämä ammattilaiset antavat omat tietonsa ja osaamisensa Sesame Workshopin tekijöiden käyttöön, jotka sitten muuttavat ne lastenohjelman muotoon.

Myös se, että tekijät antavat ohjelmassa eniten vastuuta Muppeteille on erittäin tärkeää. Kuten mainittu, niille on jokaiselle oma henkilökohtainen näyttelijä, tavat, tyyli ja luonne. Näyttelijöille annetaan aikaa luoda oma Muppettinsa ja sillä tavalla niistä tulee ”eläviä.” Tuotannolliselta kannalta mielenkiintoista on myös se, kuinka tekijät luovat uusia Muppet-hahmoja aina tarpeen mukaan. Esimerkiksi Etelä-Afrikan Seesamtien versioita varten luotiin HIV-positiivinen Muppet Kami, joka kertoo lapsille tietoa HIVistä ja opettaa lapsia hyväksymään HIV-positiiviset ihmiset yhdenvertaisina maassa, jossa kyseistä sairautta esiintyy enemmän kuin missään muussa maassa. Tämä kertoo Seesamtien tekijöiden ennakkoluulottomuudesta ja riskinottokyvystä, johon haluan itsekin tuottajana pyrkiä. HIV-positiivinen Muppet sai aikaan suuren mediakohun ja vastustusta vanhemmilta, mutta lapset ottivat Kamin vastaan avoimesti. Etelä-Afrikan Seesamtiestä tehty tutkimus osoittaa, että kyseisestä Muppetista todella oli hyötyä tiedonvälittäjänä.

Kun aluksi tutustuin Sesame Workshopin tuotantoihin minulla oli niistä pelkästään positiivinen kuva. Arvostan heidän tuotantotapojaan ja he tekevät mielestäni arvokasta työtä, mutta olen tutkimukseni edetessä löytänyt Seesamtiestä myös asioita, joita en kannata ja jotka ovat saaneet minut pohtimaan tekijöiden puolueettomuutta. Esimerkiksi armeijaa käsitteleviä aiheita olisi mielestäni pitänyt käsitellä ilman mainintaa Irakin sodasta ja jättää lapsien positiiviset kommentit sotilaista ja henkilöistä, jotka osallistuvat sotaan, ehdottomasti pois. Vaikka aihetta käsitelläänkin jaksossa melko neutraalisti, olisi siitä ollut tärkeää jättää pois sekin vähäinen poliittinen vivahde mikä jaksossa nyt on. On kuitenkin hienoa, että Seesamtie uskaltaa ottaa kantaa arkoihinkin aiheisiin, kuten kuolemaan, avioeroon ja siihen, kuinka selviytyä kun vanhempi joutuu vankilaan.

Opinnäytetyötäni varten luin ja käsitelin siis kaksi tutkimusta, jotka käsitelivät Bangladeshin ja Kosovon Seesamtieversiota. Varsinkin Sisimpuria käsittelevä tutkimus on mielestäni merkittävä, koska tutkimuksen kesto oli kolme vuotta ja siihen osallistui melkein 10 000 henkilöä. Kuten tutkimuksesta käy ilmi, tulokset ohjelman katselusta olivat positiivisia, joskin melko marginaalisia. Olen kuitenkin sitä mieltä, että tuottajat ottivat ammattitaitoisesti huomioon bangladeshilaisen kulttuuriperinteen ja elämäntyylin Sisimpuria tehdessään. On äärimmäisen tärkeää, että tuotantotiimissä oli mukana henkilöitä sekä Bangladeshista että Yhdysvalloista. Tutkimus jota käytin työssäni lähteenä, oli erittäin yksityiskohtainen ja opinnäytettyössäni pystyin hyödyntämään siitä vain murto-osan.

Merkittävää on, että Sisimpurin katselemisella todettiin olevan ylipäätään *mitään* vaikutusta, sillä ohjelman ensimmäisessä tuotantokaudessa oli vain 26 jaksoa, ja toisessakin vain kymmenen enemmän eli 36. Tuottajana koen, että mikäli noinkin pienellä jaksomäärällä pystytään vaikuttamaan lasten asenteisiin positiivisesti, saavutus on suuri. Tietoa etsiessäni olen saanut infoa myös Sisimpurin uusimmasta tuotantokaudesta, joka on valmistunut vuonna 2010 ja jonka jaksomäärää on suosion kasvun vuoksi nostettu jo 44:ään.

Kosovon Rruga Sesam/Ulica Sezam sarjaa käsittelevä tutkimus oli lyhytkestoisempi. Tutkimukseen osallistuneet lapset katselivat Seesamtietä vain kuuden viikon ajan, mutta siitä huolimatta katselemisella huomattiin olevan positiivisia vaikutuksia. Tutkimustuloksiin vaikutti se, ettei varsinkaan serbialaisilla lapsilla ollut tämänkaltaisesta opetuk-

sellista ohjelmasta minkäänlaista kokemusta. Tutkimukseen osallistuneista albanialaisista lapsista suurin osa kun oli aiemminkin katsonut Seesamtietä. Tämä tuli ottaa huomioon tuloksien tarkastelussa ja vertailussa.

Tuottajana arvostan sitä työtä, jota Sesame Workshop teki luodessaan Rruga Sesam/Ulica Sezam sarjaa. Ohjelman käsikirjoittamisessa ja tuottamisessa tuli tarkoin ottaa huomioon serbien ja albaanien erittäin tulehtuneet välit. Tekijät keksivät kuitenkin monia vaihtoehtoisia ratkaisuja ohjelman opetussuunnitelmaan, jotka olivat tekijöille itselleenkin uusia, sillä ohjelmasta ei oltu aikaisemmin tehty versioita ns. ”kahtia jakautuneessa” maassa.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyötä tehdessäni olen tullut siihen lopputulokseen, että Sesame Workshop tekee hienoa ja vakavasti otettavaa opetustyötä erityisesti sellaisten lasten parissa, jotka sitä eniten kaipaavat. Vaikka muutamat yhtiön tuottamat ohjelmat ovat sisällöltään hieman kyseenalaisia, pääasiallinen mielipiteeni tuotannoista on positiivinen. Lapsille suunnatun tv- ja muun mediasisällön tekemisessä tekijöiden on oltava eettisesti valveutuneita. Tämä on tärkein asia, jonka olen oppinut opinnäytetyötäni tehdessä. Lisäksi olen saanut todella paljon informaatiota Sesame Workshopin tuotantotoivoista ja työskentelymenetelmistä, joita toivon pääseväni hyödyntämään käytännössä. Haluan itse tulevaisuuden lastenohjelmien tekijänä ja tuottajana kiinnittää erityistä huomiota siihen, että sisältöön kiinnitetään erityistä huomiota, eikä kaikkea ajatella aina vain viihteellisyyden ja kaupallisuuden kautta.

Työtä tehdessäni olen havainnut monia seikkoja, jotka tukevat mielipidettäni siitä, että opetuksellisten lastenohjelmien tekemiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Ymmärrän myös ainoastaan viihteellisten ohjelmien merkityksen, mutta mielestäni on tärkeää ymmärtää television potentiaali koulutuksen välineenä. Suomessa tämä asia ei nouse niin tärkeään asemaan, koska meillä lasten koulutus on luonnollinen asia ja sen laatu on maailman parhaimmista esiopetuksesta lähtien.

Asiat joita kuuluu Seesamtien opetussuunnitelmaan kehitysmaissa ja kriisialueilla, eivät tietenkään kosketa suomalaislapsia, sillä he oppivat normaalissa arkielämässä luonnostaan esimerkiksi terveyteen ja hygieniaan liittyviä asioita, sekä myös lukemista, laskeamista jne.

Kun tutkimukseni oli vasta alussa, mietin ohjelman soveltamista Suomalaiseen kulttuuriin, eli aivan kokonaan oman maakohtaisen version tekemistä Suomeen. Tutkimukseni edetessä olen kuitenkin tullut siihen tulokseen, ettei kyseinen formaatti enää toimisi kovinkaan hyvin Suomessa. Olen samaa mieltä Suomen Seesamtien tuottajan Marita Porrassalmen kanssa siitä, että varsinkin ohjelmassa käytetyt animaatiot ja insertit ovat liian vanhanaikaisia verrattuna siihen tasoon, johon Suomessa on totuttu. Muppet-osuudet sen sijaan on mielestäni toteutettu ammattitaitoisesti ja tyylikkäästi. Ohjelma toimii erittäin hyvin Yhdysvalloissa, sillä ohjelmalla on kymmenien vuosien perinne ja kokonaisia sukupolvia on kasvanut Seesamtien parissa. Meillä Suomessa vastaavanlainen asema on esimerkiksi Pikku Kakkosella.

Opinnäytetyötä tehdessäni olen oppinut, että suurin merkitys Seesantiellä on kehitysmaissa ja kriisialueilla. Maissa, jossa suurimmalla osalla lapsista ei ole minkäänlaista mahdollisuutta esiopetukseen, ohjelman merkitys korostuu. Kaikki Seesamtien versiot, joita tuotetaan kehitysmaihin, kriisialueille tai muuten vähävaraisiin valtioihin, ovat osa Yhdysvaltain kehitysyhteistyöohjelmaa. Näin ollen kohdemaat eivät tarvitse omaa isoa budjettia sarjan tuotantoa varten, vaan budjetti koostuu suurimmaksi osaksi sponsorivaroista. Tuotannot toteutetaan yhteistyössä Sesame Workshopin kanssa, jolloin lopputuloksesta tulee ammattitaitoinen. Seesantie on ainutlaatuinen opetuksellisen lastenohjelman formaatti, joka on kymmenien vuosien aikana kohdannut miljoonia lapsia siellä, missä opetusta tarvitaan kaikkein eniten.

Tyttö katsoo Seesamtietä riiksan kyydissä olevasta televisiosta. Muppettien opastamana hän oppii kirjaimia ja numeroita, hyväksymään itsensä ja vaatimaan tasa-arvoa. Tyttö kertoo oppimiaan asioita ystävilleen, sisaruksilleen ja vanhemmilleen. Jotka jälleen kertovat niitä eteenpäin. Pienet, hyvät muutokset saavat aikaan isoja muutoksia. Haluan tuottajana itsekin pyrkiä samaan.

6 LÄHTEET

Alander H. 2003. Esi- ja alkuopetusikäisille suunnattujen TV2:n lastenohjelmien arvot ja tavoitteet. Luokanopettajien aikuiskoulutus. Jyväskylän yliopisto. Opinnäytetyö.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10184/G0000099.pdf?seq>

Allacademic. Luettu 24.10.2013

http://citation.allacademic.com/meta/p_mla_apa_research_citation/2/3/3/8/9/p233893_index.html

Assesment of Educational Impact Rruga Sesam and Ulica Sezam in Kosovo. Luettu 26.9.2010

http://www.sesameworkshop.org/assets/843/src/FullKosovoReport_Jan%202008.pdf

Bangladesh, Wikipedia.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Bangladesh>

Borgenicht D. 1998, Sesame Street: Unpaved: scripts, stories, secrets, and songs. New York: Hyperion.

Costs of War. Luettu 16.10.2013

<http://costsofwar.org/article/us-veterans-and-military-families>

Davis M. 2008, Street Gang, The Complete History of Sesame Street. New York: Penguin Books.

Educational goals of Sesame Street, Wikipedia

http://en.wikipedia.org/wiki/Educational_goals_of_Sesame_Street

Electricity sector in Bangladesh, Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Electricity_sector_in_Bangladesh

Format of Sesame Street, Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Format_of_Sesame_Street#cite_ref-Davis.2C_p._156_3-1

Frey W. 2008, pdf-raportti.

http://www.brookings.edu/~media/research/files/reports/2010/5/09%20metro%20america/metro_america_report.pdf

Gikow L. 2009, Sesame Street: A Celebration- 40 years of life on the Street. New York: Black Dog & Leventhal Publishers, Inc.

global.finland. Luettu 8.10.2013

<http://global.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15804>

Goodman T.

<http://www.sfgate.com/entertainment/article/WORD-ON-THE-STREET-Classic-children-s-show-to-2877849.php>

Head Start Program, Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Head_Start_Program

Helsingin Sanomat, 2010.

<http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/Bangladesh+lähes+kaksinkertaistaa+tekstiilityöläist+en+palkat/1135258944760>

Hymowitz K. Artikkel.

http://www.city-journal.org/html/5_4_on_sesame_street.html

kclibrary, www-sivut

<http://kclibrary.lonestar.edu/decade70.html>

Kimari L. 2011. Lapsiin kohdistuvan mediamainonnan eettiset haasteet ja lasten medialukutaito. Liiketalouden koulutusohjelma. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opin-
näytetyö.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/26617/Laura_Kimari.pdf?sequence=1

Kosovo, Wikipedia.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Kosovo>

Minedu. Artikkele.

<http://www.minedu.fi/OPM/Verkkouutiset/2013/08/medialukutaito.html>

Moody A. Artikkele.

<http://www.awn.com/news/television/bangladeshi-sesame-street-producing-5th-season>

Most popular tv shows for kids 1960-1969

<http://www.tv.com/shows/category/kids/decade/1960s/>

Muppetcentral. Artikkele.

<http://www.muppetcentral.com/news/2000/060500.shtml>

Muppet Wikia, Open Sesame.

http://muppet.wikia.com/wiki/Open_Sesame

Muppet Wikia, Sisimpur.

<http://muppet.wikia.com/wiki/Sisimpur>

Owens M. Artikkele.

<http://www.alternet.org/civil-liberties/27-million-children-under-age-18-have-parent-prison-or-jail>

Porrassalmi M. Päälikko, Yle Savo. Suomen Seesamtieversio. Mari-ta.Porrassalmi@yle.fi Luettu 22.11.2013.

Sesame Workshop Funding Sources, Wikipedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Sesame_Workshop_funding_sources

Sesame Workshop, What we do, Bangladesh.

<http://www.sesameworkshop.org/what-we-do/our-initiatives/bangladesh/>

Sesame Workshop, Kosovo.

<http://www.sesameworkshop.org/archive/kosovo/>

Sesame Workshop, Military families, videolinkki.

<http://www.sesameworkshop.org/what-we-do/our-initiatives/military-families/>

Sesame Workshop, Our research model, videolinkki

<http://www.sesameworkshop.org/what-we-do/our-research-model/>

Sesame Workshop, Partners.

<http://www.sesameworkshop.org/partners/partners/>

Sisimpur's Reach and Educational Impact: Evidence from a natural Longitudinal Survey of a Sesame Street Project in Bangladesh. (2009)

<http://downloads.cdn.sesame.org/sw/MainSite/Documents/ACPR+Monograph+Bangladesh+FINAL.pdf>

The Muppets, Wikipedia, 25.11.2013.

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Muppets

UNICEF 2011, Tutkimus.

http://www.unicef.org/education/bege_59826.html

UNICEF. Artikkele.

<http://www.unicef.fi/tavoite2>

Urban Dictionary

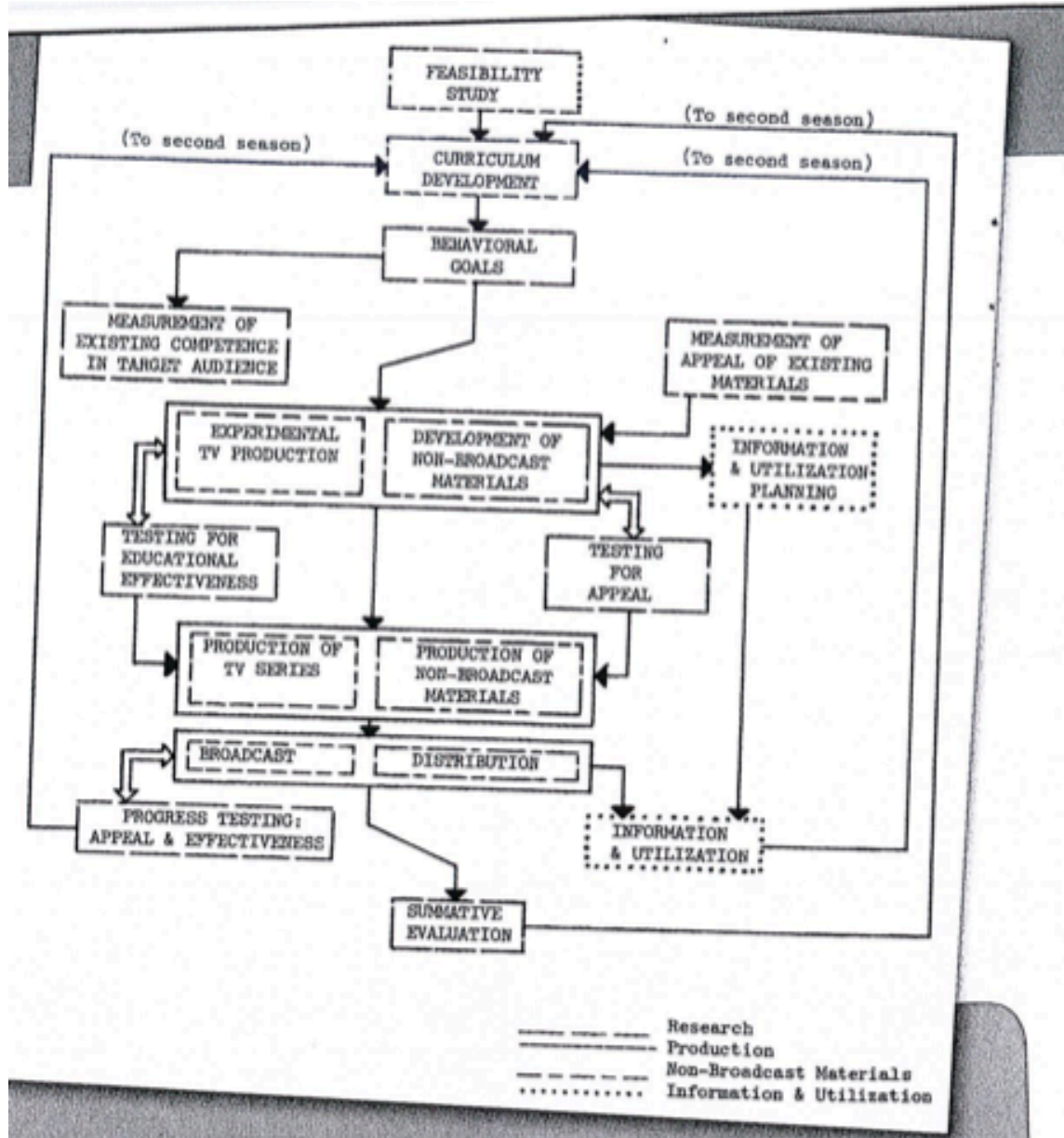
<http://www.urbandictionary.com/define.php?term=inner%20city>

7 KUVALÄHTEET

1. <http://www.zimbio.com/pictures/reTSB-mV-JT/6th+Annual+Sesame+Workshop+Benefit+Gala/H5hPWU4K9I2/Joan+Ganz+Cooney>
2. http://store.sesamestreet.org/Dept.aspx?cp=21415_21454 (Kuvakaappaus)
3. <http://blog.uso.org/2010/02/20/the-sesame-streetuso-experience-travels-to-korea/>
4. <http://mediadecoder.blogs.nytimes.com/2012/11/12/elmo-puppeteer-accused-of-underage-relationship/>
5. <http://losangeles.cbslocal.com/2011/02/11/a-peek-into-jim-hensons-diary/kermit-the-frog-jim-henson/>
6. http://www.newyorker.com/online/blogs/newsdesk/2009/11/caroll-spinney-the-man-inside-big-bird.html#slide_ss_0=1
7. <http://muppet.wikia.com/wiki/Tuktuki>
8. http://muppet.wikia.com/wiki/Ikri_Mikri
9. <http://muppet.wikia.com/wiki/Halum>
10. <http://muppet.wikia.com/wiki/Shiku>
11. <http://downloads.cdn.sesame.org/sw/MainSite/Documents/ACPR+Monograph+Bangladesh+FINAL.pdf>
12. <http://downloads.cdn.sesame.org/sw/MainSite/Documents/ACPR+Monograph+Bangladesh+FINAL.pdf>
13. http://muppet.wikia.com/wiki/Rruga_Sesam_-_Ulica_Sezam

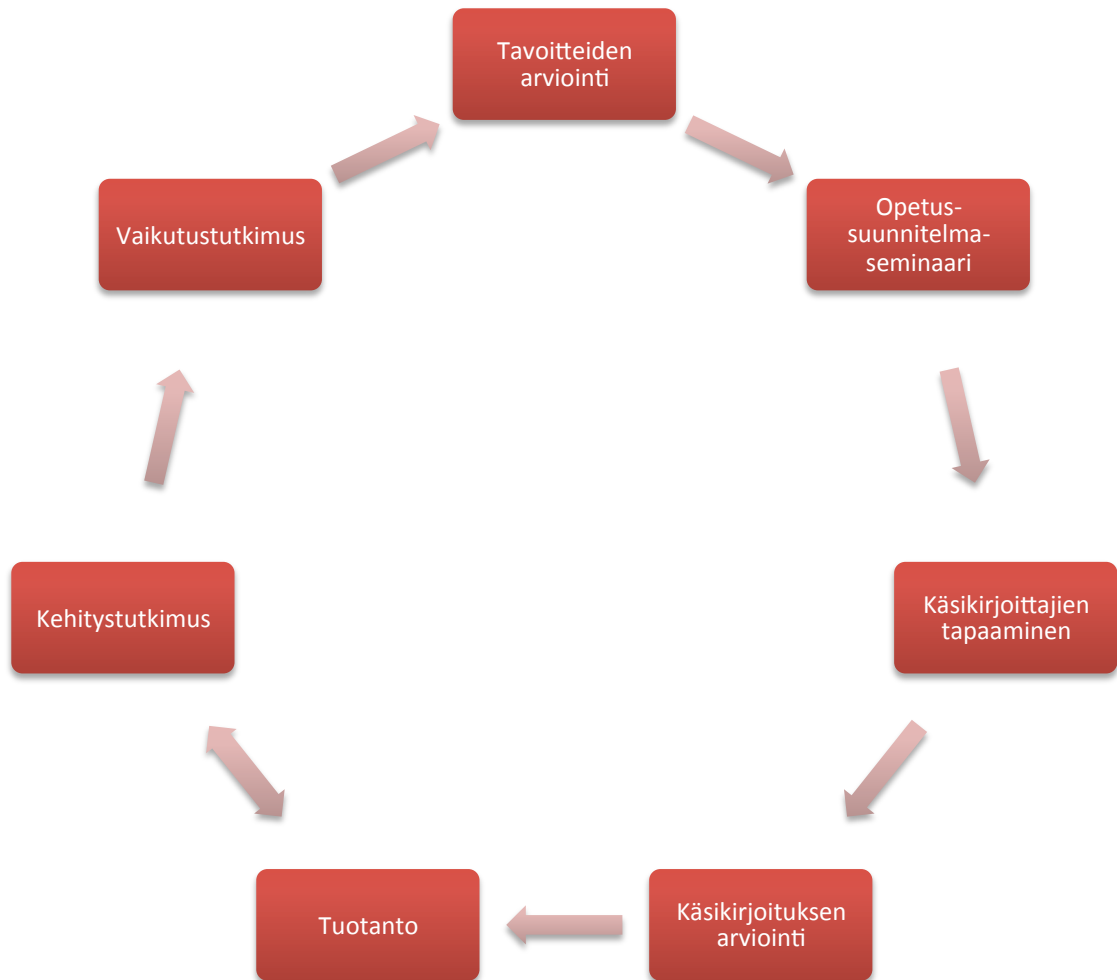
8 LIITTEET

Liite 1. CTW-Model
(Gikow L. 2009, 155.)

Liite 2. Sesame Workshop Model
(Gikow L. 2009, 155.)

Kuva	Osio	Tapahtuma
	Alkutunnus	Tunnusmusiikki:
	Kohtaus 1	<p>Tipu tilava ja Keksimonsteri pelaavat ”mikä ei kuulu joukkoon”- peliä. Mukana on neljä asustetta sekä keksi. Keksimonsteri syö keksin, koska se ei kuulu joukkoon. Tämä toistetaan kolme kertaa.</p>
	Muppetit	<p>Hirviöiden klubitalo:</p> <p>Päivän muotona on kolmio. Mukana aakkoslaulu hirviöiden kielellä ja englanniksi.</p>
	Muppetit	Päivän numero:

			<p>Päivän numero on 3. Kolme karhua (äiti, isä ja lapsi) esittelevät päivän numeron.</p>
		<p>Video (lapset)</p>	<p>Kolme lasta laulavat ja tanssivat ”numero 3”-kappaleen. Lapset edustavat eri kansallisuuksia.</p>
		<p>Piirretty</p>	<p>Egyptiläiset hahmot tekevät limsaa kolmesta sitruunasta.</p>
		<p>Kohtaus 2 Muppet+näyttelijät Jakson päätarina alkaa</p>	<p>Elmo ja Maria lounastavat Seesamtien ”Hooper’s storessa”. Unissa palavana laukaisee palohälytyksen. Elmo ja Maria juoksevat ulos ja soittavat palokunnan.</p>
<p>2</p>		<p>Tarina jatkuu</p>	<p>Palokunta saa-</p>

			<p>puu paikalle. Mitään muuta ei onneksi syttynyt palamaan. Elmoa pelottaa ja hän piiloutuu Marian taakse.</p>
		<p>Tarina jatkuu</p>	<p>Palo saadaan sammumaan mutta Elmoa pelottaa palata takaisin sisään Hoopersiin. Palomies kutsuu Elmon ja Marian tutustumaan paloasemaan.</p>
<p>2</p> 		<p>Tarina jatkuu</p>	<p>Elmo saa kokeilla paloaseman tankoa sekä paloautoa ja palomiehen hattua. Nähdessään miten palomiehet ovat aina valmiina ja miten asiat toimivat, Elmo ei pelkää enää. Maria ja Elmo syövät lounasta paloasemalla ja palaavat Hoopersiin.</p>

	Video (lapset)	Lapset puhuvat palomiehistä. ”Kiitos palomiehet.”
	Muppet ja julkkis	Jill Scott laulaa ”We are all earthlings.”
	Muppetit Matka Ernien luokse. Jatkuu...	Journey to Ernie: ”Matka Ernien luokse.” Tipu Tilava etsii Erniötä ja ”The Martians”- hahmot auttavat häntä.
	Animaatio	Hiekasta tehdyt hahmot kuvittavat Stephanie D’Abruzzon esittämän kappaaleen ”Sing.”

	<p>Muppetit ...Jatkuu. Matka Ernien luokse.</p>	<p>Journey to Ernie: Tipu tilava etsii Ernieta pingviinien avustuksella. Ernie löytyy.</p>
	<p>Muppet ja lapsi- osuus</p>	<p>Ernie ja Nicholas puhuvat Nicholaksen kellopelistä. ”Tule takaisin huomenna, Journey to Ernie jatkuu!”</p>
	<p>Muppetit Päivän kirjain- osuus</p>	<p>Letter of the day: Päivän kirjain on L Keksimonsteri pohtii, estääkö laulaminen häntä syömästä L-kirjain keksiä.</p>
	<p>Video</p>	<p>Laulu Kirjaimista muodostuu sanat: Look, legs, light, lemonade, ladybug</p>

		Piiretty	espanjankielinen sana Eläinaiheinen L-kirjain limerikki
		Muppetit Päivän espanjankielinen sana	The Spanish word of the day: Si, No Onko Rositalla aikaa päivän espanjankieliselle sanalle? Kyllä, ei?
		Muppetit Elmon maailma	Elmo's World: Aiheena kalat
		Kohtaus 3 Muppetit + näyttelijä	Tipu Tilava, Elmo, Maria, Alan ja palomies Bill kertovat ohjelman sponsorit.

	Lopputekstit	
---	--------------	--

Liite 3. (Yllä)

Jaksorakenne

(http://muppet.wikia.com/wiki/Episode_3981)

Liite 4.

Yhdysvaltalaisen Seesamtien vankilajakso

<http://www.sesamestreet.org/parents/topicsandactivities/toolkits/incarceration>.

Liite 5.

Ruga Sesam/ Ulica Sezam alkutunnus

<http://www.youtube.com/watch?v=bEDItKWO2I4>

Liite 6. Tutkimuksen osallistujat eriteltynä

Assesment of Educational Impact Rruga Sesam and Ulica Sezam in Kosovo- tutkimukseen osallistuneiden lasten osallistujamäärät. Eriteltynä osallistujien etninen tausta (serbialainen vai albanialainen lapsi), sukupuoli, ikä, katsonut ohjelmaa aikaisemmin vai ei ja asuinalue. Taulukoissa kirjattuna osallistujamäärät koe- ja kontrolliryhmiin sekä ryhmien lasten yhteenlaskettu lukumäärä.

Etninen ryhmä

	KOERYHMÄ	KONTROLLIRYHMÄ	YHT.
albaanit	134	138	272
serbit	119	145	264
YHT.	253	283	536

Sukupuoli

	KOERYHMÄ	KONTROLLIRYHMÄ	YHT.
pojat	129	156	285
tytöt	124	127	251
YHT.	253	283	536

Ikä

	KOERYHMÄ	KONTROLLIRYHMÄ	YHT.
5	134	139	273
6	119	144	236
YHT.	253	283	536

Katsellut Rruga Sesamia/Ulica Sezamia aikaisemmin

	KOERYHMÄ	KONTROLLIRYHMÄ	YHT.
Kyllä	47	48	95
Ei	197	231	428
YHT.	244	279	523*

* 13 vastaajaa ei tiennyt

Asuinalue

	KOERYHMÄ	KONTROLLIRYHMÄ	YHT.
Kaupunki	112	158	270
Maaseutu	141	125	266
YHT.	253	283	536